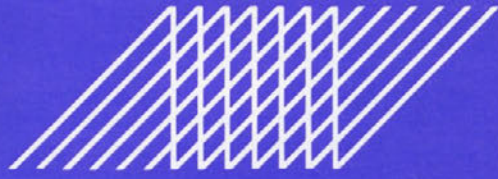

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

ŠT. 16 - leto VIII. - DECEMBER 1980

Srečno 1981!

Okrepitev je tu – helikopter je pravkar odložil top. Sodobno orožje je eden izmed temeljev naše svobode in nedotakljivosti jugoslovanskih meja. Za učinkovitost obrambe žrtvujemo zavedno znatna sredstva, saj le tako lahko mirno zremo v jutrišnji dan.

V korak s svetom – ali zaostajajoči zamudniki?

„Smo na usodni prelomnici, ko gre za to, ali bomo tudi v praksi uveljavili socialistični samoupravni položaj delavca v temeljni organizaciji združenega dela in v krajevni skupnosti, da bo odločal o pogojih in rezultatih dela. Ali se bomo z našo visokoproduktivno in kvalitetno proizvodnjo enakopravno usmerili v svet in si tako zagotovili odločilno besedo v svetovnem razvoju znanosti in tehnike, ali bomo postali sama sebi začostna, za vsemi zaostajajoča provinca?“ (France Popit)

Osma seja CK Zveze komunistov Slovenije je 24. novembra minila v znamenju poziva k mobilizaciji vseh sil v slovenskem gospodarskem in družbenopolitičnem življenju za premagovanje težkega trenutnega stanja v gospodarstvu in v prizadevanju za njegovo stabilizacijo. To pa pomeni, da se je treba z vsemi silami prizadevati, da bi srednjeročni plan uskladili z dejanskimi možnostmi in s potrebami ter ga zastavili kar najbolj realno.

To je nedvomno težka in lila odgovorna naloga, vendar nujno potrebna, zlasti še, ker opažamo, da se na mnogih področjih vse prepočasi prilagajamo novonastalnemu položaju. Delovni ljudje zahtevajo uveljavitev razvojnih usmeritev, to pa je mogoče doseči le v demokratičnem dogovoru in z ustvarjalno podporo vseh delovnih ljudi in z enotnostjo v Zvezi komunistov.

Vse bolj se bo treba opirati na lastne moči. Odpovedati se bomo morali za nekaj časa velikim investicijam, zlasti pa vsem tistim, ki jih nekaj let lahko pogrešamo. Vse bolj k ot doslej se bomo morali nasloniti tudi na lastni inteligenčni kapital in na lastne tehnološke sposobnosti. Bolj moramo podpirati domače izumiteljstvo, zožiti investicije in izboljšati kakovost v slehernem našem delu.

Vse to bo pripomoglo k boljši konkurenčnosti naših proizvodov v tujini in k zmanjšanju zunanjetrgovinskega primanjkljaja. Od večjega izvoza pa je odvisen nadaljnji razvoj našega gospodarstva, s tem pa tudi razvijanje ekonomske in socialne varnosti delavcev ter prihodnost mladih rodov.

Pri vsem tem pa moramo spremeniti tudi odnose, ki trenutno vladajo pri oskrbi s hrano. Slovenija ima s svojimi spečimi in neizkoriščenimi rezervami še veliko možnosti, da si zagotovi lastno oskrbo. To seveda ne pomeni samo zmanjšanje uvoza, ampak bo preprečilo tudi spreminjanje hrane v sredstvo političnih pritiskov na

„Takšna je torej brzostrelka...“ pravijo dekleta na eni izmed naših šol pri obrambnem dnevu. Za teritorialno obrambo, ki je najbolj množičen del JLA, velja, da moramo biti usposobljeni v vsem, kar zadeva pripravljenost za akcije kjerkoli v državi.

našo državo. V kmetijstvo bo treba vlagati več, hkrati pa tudi zagotavljati pogoje, ki bodo omogočili mlademu rodu bolj privlačno in enakopravno vključevanje v delo na tem področju.

Hkrati moramo poglobiti prizadevanja, da se delavci temeljnih organizacij združenega dela kmetijstva, živilske industrije in trgovine ter združeni kmetje uveljavijo kkt nosilci odločanja.

Omenjene naloge za sanacijo našega gospodarstva bo mogoče uresničiti samo z udeležbo globoko osveščenih ljudskih množic ter z dosledno politiko samoupravljanja. Dogovorjene gospodarske usmeritve mora uresničevati združeno delo in ne državni organi. Ponovno vidimo, da so ljudje pripravljeni nositi svoj delež stabilizacije, zahtevajo pa, da pri tem sodelujejo vsi in da hkrati vsi tudi vedo, zakaj delajo in se žrtvujejo.

Tudi zato jim je treba čimbolj približati sredstva obveščanja, da bodo sami prek njih aktivno sodelovali in uveljavljali samoupravne pravice.

Posebne naloge pa je 8. seja CK ZKS naložila v svojih sklepih komunistom v Sloveniji:

„... S svojo aktivnostjo morajo komunisti še bolj kot doslej krepiti zavest o nujnosti stabilizacijskih naporov ter utrjevati prepričanje, da je uspeh pri uresničevanju stabilizacijskih nalog in ukrepov podlaga in nujen pogoj za razvoj socialističnega samoupravljanja in gospodarski ter državni napredek Slovenije in Jugoslavije, za njeno neodvisnost in svobodo.“

Ljudstvo ljubi svojo armado

„Nadaljujte delo, ki ima za cilj nadaljnje izpolnjevanje armade. Sredstva, ki jih za to potrebujemo, naši ljudje radi dajajo. Vedo, da potrebujemo obrambo in da je odvisna od nas vseh in ne samo od vojske. Toda vojska je eno izmed najtrajnejših poroštev, da z Jugoslavijo ne bo mogel nikoli več nihče pometati, da ne bo nihče smel poseči po naši svobodi in neodvisnosti, saj je naše ljudstvo, če bo treba, pripravljeno bojevati se skupaj z armado.“

Tako je dejal vrhovni komandant in stvaritelj naše ljudske vojske tovariš Tito na lanskem praznovanju rojstnega dneva JLA. Letos maršala Tita ni več med nami, njegova misel pa je še vedno enako močno prisotna v strnjениh vrstah vseh rodov naše armade in v ljudstvu, ki ji je leta 1941 dalo življenje.

Naša armada se je res rodila iz ljudstva, iz njegovega upora proti okupatorjem in njihovi politiki zaslužnjevanja, razdvajanja in iztrebljanja naših narodov. Iz tisočerihih plamenov upora in iz nespravljivega sovraštva do vsakega nasilja in do vsake vrste okupacije ali izdajalske vladavine se je v letih revolucije izoblikovala organizirana oblika vojskovanja, vse od partizanskih odredov in skupin do rednih enot narodnoosvobodilne vojske pod vodstvom KPJ in tovariša Tita.

Rojstva prvega rednega oddelka narodnoosvobodilne armade se je tovariš Tito lani takole spominjal:

„Ko sem govoril borcem, ki so tistega lepega sončnega dne stali v vrsti v Rudem, sem jim pojasnil, iz kakšnih razlogov ustvarjamo brigado in poudaril, kakšna zavest mora prežemati njene borce. Poudaril sem jim, da se ne bomo bojevali okoli posameznih vasi in za posamične točke in tako izgubljali ljudi, temveč da se bomo vojskovali povsod tam, kjer bo treba, a tako, da bomo nenehno postajali vse močnejši. Govoril sem o tem, kakšen moralni lik borca mora biti v takšni enoti, da se morajo borci — v nasprotju s četniki — v vsem ravnati kot

pripadniki prave redne ljudske vojske . . .“

Od tistega dne v Rudem, 22. decembra 1941, pa vse do osvoboditve so morali odredi NOV skozi najtežje sovražne ognje, skozi smrt in trpljenje in skozi mnoge preizkušnje. Pri vsem tem so dokazali, da so vredni uresničevalci besed vrhovnega komandanta in vredni zaupanja vseh narodov in narodnosti Jugoslavije. Vrste narodnoosvobodilne vojske je kljub najtežjim razmeram vedno dosledno preveval duh borbenosti in tovarištva. Zlasti pa jih je nenehno kalila in utrjevala zavest, da se bore za pravično stvar, za svojo zemljo in za svoje ljudstvo, iz katerega so izšli.

Tudi po osvoboditvi, v velikih letih obnove domovine, čuvanja miru in neodvisnosti samoupravne in socialistične domovine, preveva našo armado isti duh. To je duh povezanosti z naprednimi in miroljubnimi, humanimi idejami, ki je neločljivo vtkan v narod.

S stalno pripravljenostjo na obrambo pred slehernim napadom, z moderno oborožitvijo in s svojim zaledjem ter globoko v zavesti vseh delovnih ljudi nove Jugoslavije, je naša armada porok mirnega socialističnega razvoja. Je hkrati porok miru in aktivnega sožitja v tem delu

„ . . . Komunistična partija Jugoslavije, ki je veliko pred okupacijo opozarjala na naraščajočo nevarnost fašizma in se vsestransko pripravljala na obrambo države, je bila zmožna popeljati narode v oboroženo vstajo proti tujim fašističnim okupatorjem. V tem je dosegla uspeh zato, ker se je naše narodnoosvobodilno gibanje od prvega dne bojevalo z geslom narodne osvoboditve, bratstva in enotnosti ter uvajanja zares demokratične ureditve v novi Jugoslaviji, v kateri bo volja širokih ljudskih množic zares prišla do veljave. Ljudstvo je množično odhajalo v boj zato, ker ni želelo, da bi se vrnila stare razmere, ker se je dokončno prepričalo o izdaji buržuazije na oblasti, ker je hotelo čimprej pognati čez mejo vse okupatorje, ker je želelo

NOB je nosil s seboj svobodo, enakopravnost in bratstvo...

preprečiti medsebojno uničevanje ljudstva in in ker mu je KPJ od začetka odpirala pogled v prihodnost, ko bodo položeni temelji nove skupnosti enakopravnih narodov, v kateri bo ljudstvo gospodar lastne usode.

Uspeh je dosegla zato, ker si je od prvega dne vstaje za rešitev enega najusodnejših in najpomembnejših vprašanj določila nalogo doseči enotnost med jugoslovanskimi narodi, hkrati pa tudi enotnost množic slehernega naroda posebej. Narodnoosvobodilni boj je nosil s seboj svobodo, enakopravnost in bratstvo vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, to pa je tudi ena največjih pridobitev naše revolucije . . .“

JOSIP BROZ TITO

sveta, zvest branilec vseh pridobitev naše revolucije.

„Naša vojska se je rodila iz ljudstva,“ je dejal tovariš Tito,

„in zaradi tega jo naše ljudstvo tudi tako ljubi.“ Njegovim besedam lahko samo pritrdimo in čestitamo vsem pripadnikom naše armade za njihov praznik!

V pričakovanju povelja . . . (Foto: S. Krševan)

TOZD Trgovina v novembru izpolnila letni plan prodaje

Dopisniki TOZD TRGOVINA se bolj poredko oglašamo v našem glasilu in smo bili vsled tega že nekajkrat kritizirani od našega glavnega urednika. Zato pa tokrat prihajamo s toliko bolj veselo novico in z malo daljšim prispevkom:

TOZD TRGOVINA je namreč konec novembra izpolnila svoj plan realizacije za leto 1980.

Plan za leto 1980 znaša:
98.400.000 din bruto realizacije,
 doseženo od I – IX 1980:
98.800.000 din.

Ta dogodek pa nas kljub temu, da smo ga bili vsi veseli, ni uspaval. Naše poslovno leto se s tem ni končalo. Nasprotno! Sprejeli smo še nove naloge. Zavedamo se namreč, da smo v letu stabilizacije in da bomo lahko le s kar največjim prizadevanjem prispevali svoj delež k utrditvi našega gospodarskega položaja. Le tako bomo dokazali, da smo vredni zaupanja, ki ga ima v nas družba in kolektiv, v čigar sestavi smo. Prav vsled tega smo si naložili nalogo, da do konca leta prezežemo za nas magično mejo 10 milijard SD skupnega prihodka, da jurišamo na „padeč“ 11 milijard in vsaj še izpolnimo planske naloge za december. In ko smo medtem prvi cilj že dosegli, smo prepričani, da bomo dosegli

tudi druga dva. To pa bo za nas pomenilo, da bomo vse sprejete naloge za 1980 več kot uspešno izpolnili, da bo naš dohodek in čisti dohodek kot tudi ostanek za sklade precej višji od planiranega. Posebno nas veseli, da tudi stroški kljub raznim podražitvam ne bodo presegli planirano raven.

Poudariti še velja, da so k temu največ prispevale prodajalne: Novo mesto (Glavni trg in Bršljin), Čačak, Bor II, Pucarevo, Arandelovac in Aleksinac, ki so svoje letne plane do konca novembra že izpolnile, pa tudi ostale prodajalne, ki bodo do konca leta svoje obveznosti zagotovo dosegle. Pričakovanih rezultatov pa kljub nizkim obveznostim nista izpolnili prodajalni Metlika in Bor I, kar prav gotovo ne zmanjšuje res izjemnega uspeha ostalih in seveda TOZD kot celote.

Žal pa moram hkrati ugovoriti, da so izven naše TOZD še vedno posamezniki, ki so prepričani, da so naši uspehi sad spleta raznih okoliščin (od nepravilnega delitvenega razmerja do inflacije) in ki na različne načine poskušajo zmanjšati naš uspeh in prizadevanja. Prav vsled tega bom navedla nekaj podatkov, ki so prepričljiv dokaz, da so naši rezultati v prvi vrsti odraz prizadevanj nas vseh, pa tudi ne

nazadnje našega varčevanja in samoodrekanja.

Tako smo v letošnjih 11 mesecih prodali že več kot 51.000 hlač in nad 140.000 m tkanin, kar je za 12.500 kom. in 15.000 metrov več kot v enakem obdobju lani. Celotni prihodek je bil v primerjavi z enakim obdobjem 1979 za prvih devet mesecev za 27% večji, dohodek pa kar za 48%, medtem ko so bili stroški poslovanja za 12% manjši od predvidenih. Naš dohodek na delavca je bil v istem obdobju za 5% večji od republiškega poprečja trgovine na drobno, čisti dohodek pa kar za 8%, medtem ko so bili čisti OD za 5% manjši, skupna poraba in OD na delavca pa kar za 8% manjša od enakega povprečja.

Mislím, da so to dovolj zgovorni podatki za pošteno misleče in zanikajo vse tiste, ki mislijo drugače.

Prizadevanj delavcev – trgovcev dostikrat ne cenimo dovolj

In še nekaj bi rada na tem mestu omenila. Na kar mnogokrat tako radi pozabljam: delo trgovca, ki ga mnogi med nami ne znajo ceniti in ga mnogokrat celo podcenjujejo, misleč, da je to delo le stvar rutine in zabave,

 * Vsem pripadnikom *
 * oboroženih sil socia- *
 * listične federativne re- *
 * publike Jugoslavije *
 * čestitamo za 22. de- *
 * cember, dan Jugoslo- *
 * vanske ljudske arma- *
 * de! *
 * *****

saj so vedno prijazni, nasmejani in ustrežljivi. Pri tem pa se ne zavedamo, da se za prijaznimi besedami in nasmejanimi obrazi skriva kruta resnica krivice, ji jim jo nemalokrat prizadenemo s svojim nevezgojenim vedenjem in odnosom do njih ter ostane mnogokrat neizrečna. In to jih boli! Premalo se zavedamo, da trgovec ni kriv naše slabe volje, jeze, napak, pomanjkanja in ne nazadnje naše potrošniške sebičnosti in miselnosti, ki mnogokrat ni uravnovešena z našimi željami in možnostmi. Tudi njegov delovni dan ni ravno idealen. Mnogi med njimi opravljajo svoje delo v deljenem delovnem času, vsi ostali pa v izmenah. Prav tako ne poznajo prostih sobot in prenašanj nekaterih delovnih dni. Res da imajo tudi svoje slabe strani in delajo napake, vendar ne smemo pozabiti, da je tudi trgovec samo navaden zemljan!

Veselo in delovno v leto 1981!

In ko bomo na silvestrovo že vsi praznovali ali se na to pripravljali, bodo vrata prodajalen še vedno odprta, v njih pa bodo prijazni prodajalci čakali, da nam izpolnijo (vsled naše „skleroze“?) še zadnjo željo v starem letu. Ko pa bomo sredi novoletnega praznovanja, bodo pridne roke trgovcev že merile, šteje, računale... Za mnoge trgovce se bo prvi dan v letu 1981 začel že v petek, za vse pa zagotovo v soboto. In za vas? Morda v ponedeljek! (Razen seveda za tiste, ki so v enakem ali še slabšem položaju kot trgovci, kot so gostinci, šoferji, vzdrževalci, varnostniki ipd.).

Pa vendar ne obupavamo! Nasprotno! V novo leto bomo stopili veseli in ponosni na doseženo, trdno prepričani, da bomo tudi v letu 1981 kljub vsem težavam, ki nas čakajo, izpolnili naloge, ki smo jih sprejeli. To je naš prvi, čeprav seveda ne edini cilj.

Naj na koncu vsem članom kolektiva NOVOTEKS kot tudi ostalim sodelavcem zaželím srečno in uspešno novo leto 1981!

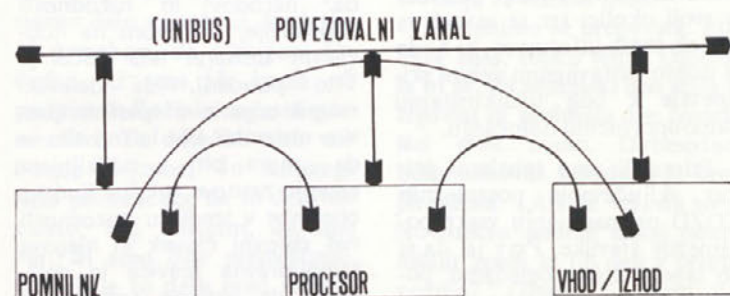

MOJCA PEROCI

Kupili smo računalnik

Vse večjim poplava vseh vrst podatkov in s tem zahteva po njihovi obdelavi je narekovala potrebo po nakupu sodobnega računalniškega sistema, s katerim bomo obdelovali tako tehnične, tehnološke kot tudi komercialne podatke.

Pri zbiranju podatkov za računalniško obdelavo sem velikokrat slišal med delavci veliko pripomb na „račun“ računalnika. Vsaka nova naprava, pa naj bo računalnik ali nov stroj v proizvodnji, povzroča določene dvome samo zato, ker ne poznamo delovanja teh naprav. Razen tega nepoznavanja povzroča dvom, pa tudi odpor do novih stvari oziroma naprav ali pa tudi drugačnega načina dela.

Razen strojne opreme (hardware) imamo pri računalnikih še programske pakete (software). Programski paketi nam omogočajo enostavnejšo in hitrejšo obdelavo posameznih področij dela.

Za Novoteks je nakup računalnika velika pridobitev zaradi več razlogov:

1. centralizirati je potrebno obdelavo podatkov, ki teče zdaj na več krajih. To pa narekuje potrebo po enotnem informacijskem sistemu in med sabo povezanih obdelavah.

2. Iztrošeno opremo, ki jo imamo danes, je potrebno zamenjati.

3. Obdelavo podatkov moramo razširiti na tista področja, ki jih danes opravljamo še ročno.

Kaj je to računalnik? To je naprava (stroj), ki je sestavljen iz več enot, ki so med sabo povezane, da obdela določene podatke po vnaprej pripravljem programu (proceduri). Te enote so:

– pomnilnik: za shranjevanje podatkov,

– procesor: za aritmetične operacije in za posredovanje informacij med pomnilnikom in vhodnimi ali izhodnimi enotami,

– vhodne ali izhodne enote: za komuniciranje med človekom in strojem.

Vse te enote povezuje povezovalni kanal, ki ga imenujemo UNI BUS.

Odločili smo se, da bomo z novim računalnikom najprej obdelovali problematiko proizvodnje, in sicer v TO Tkanina s TO Predilnica Metlika in nato v TO Konfekcijah.

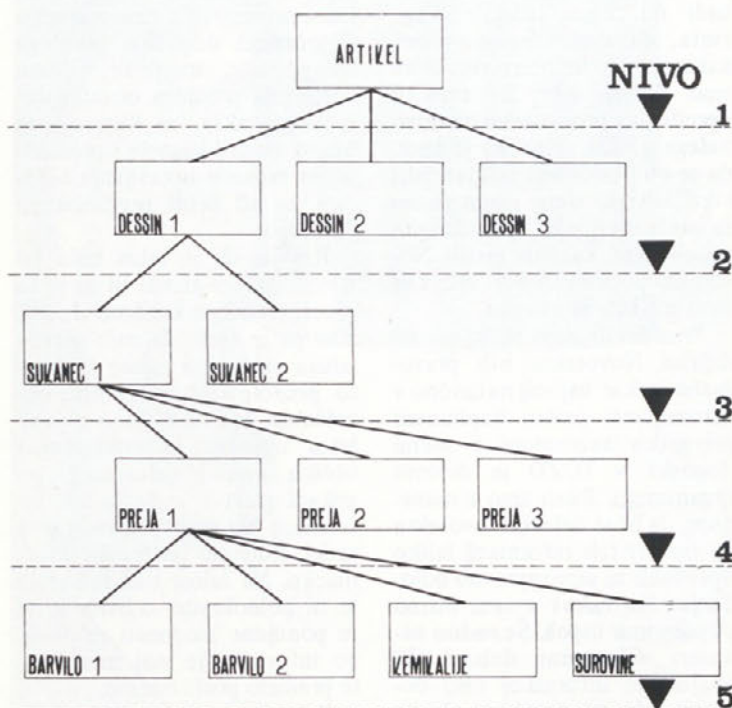
Začetek ali osnova obdelave je formiranje banke podatkov.

Banka podatkov pomeni zbir vseh tehničnih in tehnoloških podatkov, pa tudi ostalih, ki so potrebni pri proizvodnem procesu.

Ti podatki, kot na primer: naziv artikla, številka desena ali tip stroja, naziv tehnološke faze dela itd., so sortirani po določeni logiki v različnih datotekah (če pa ročno zapišemo podatek, imenujemo datoteko – kartoteka). Celoten princip je shematsko pokazan na skici:

Celoten postopek za izdelavo banke podatkov je poenostavljeno povedano takole:

– za celotni proizvodni program ali za vse artikle je treba določiti njihovo zgradbo in povezavo po sledečem načelu:

Ker ima vsak artikel vsaj enega ali več desenov, določimo desen na nižjem nivoju. Od vsakega desena je pa odvisna posukana preja in preja, bodisi da gre v osnovo ali votek. To definirajo ostali podatki, ki bodo zapisani v drugi datoteki. Od preje je odvisen surovinski sestav, če je barvana, pa pove še vrsto barvil in kemikalij. Vsak podatek o artiklu, desenu, sukancu (posukana preja), preji, barvilu, kemikaliji, česancu (volna ali drugi materiali), je načeloma zapisan samo enkrat, vendar nam njegova vezava in normativ (količinski) pove odnos, koliko je določenega barvila, kemikalije ali česanca v enoti preje, v sukancu oziroma v enoti artikla določenega desena.

Tako vidimo, da že prvi kvadrat v skici 2 obsega veliko podatkov. Omenim naj, da ima vsak element na določenem nivoju svojo številko ali šifro, da pri vezavah ne bi prišlo do pomot (element pomeni vsak kvadrat v skici 3 glede na nivo).

Po podobnem načelu je potrebno definirati še tehnološke operacije (faze dela) za vsak element in na katerih strojnih mestih oziroma delovnih mestih ta tehnološka operacija poteka. Prav tako bodo vse tehnološke operacije in strojna

mesta šifrirana. Vse to, kar sem navedel, je osnova za izdelavo programov planiranja, spremljanja proizvodnje itd. Glede na potrebo koristnikov bomo izdelali take programe, katerih rezultati bodo v pomoč njihovemu odločanju, vodenju ali informiranju o določenem stanju.

Vendar ne smemo zanemariti še dejstva, da to delo brez

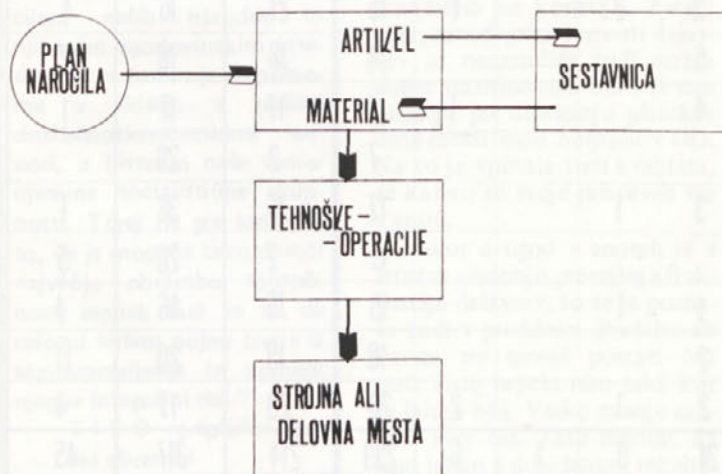
napora in discipline vseh udeležencev v proizvodnem procesu ne bo dalo zaželenega rezultata. Še tako dobro zastavljen program brez pravih podatkov – in rezultat je izničen, neuporaben, za kar smo odgovorni vsi delavci v Novoteksu, vsak s svojega področja. Ves sistem je usmerjen v pridobivanje večjega dohodka. Dohodek pa je osnova za delitev osebnih dohodkov in drugih oblik splošne in skupne porabe. Zato naj nam ne bo žal večjega truda in discipline pri delu!

DARKO UREK

Odsev zgodovinskega poslanstva

... Socialistično samoupravljanje je podlaga splošne ljudske obrambe Jugoslavije, saj uteleša interese delavskega razreda in je odsev njegovega zgodovinskega poslanstva. Na tej revolucionarni tezi je Tito razčlenil temeljna načela obrambne zasnove Jugoslavije in tako dosegel, da so postala delno splošna načela družbenega sistema in družbenega razvoja SFRJ...“

NIKOLA LJUBIČIĆ

Ob koncu leta

Ta številka našega glasila je zadnja v letošnjem letu. Vsak dober gospodar sestavi ob koncu poslovnega ali koledarskega leta obračun svojega dela. Prav je, da tak obračun naredimo tudi mi, člani izdajateljskega sveta, da analitično ocenimo, kako smo to delo zastavili in ali smo dosegli cilje, ki smo jih opredelili s programsko zasnovo našega glasila. Prav pa je tudi, da se ob koncu leta izdajateljski svet zahvali vsem dopisnikom za sodelovanje in vam, drugim sodelavcem, katerim glasilo Novoteks pomeni nekaj več kot navadno branje časnika.

Prizadevali smo si, da bi vsi delavci Novoteksa bili pravočasno in kar najbolj natančno v razumljivem jeziku napisanem prispevku seznanjeni z vsemi dogodki v TOZD in delovni organizaciji. Pisali smo z namenom, da bi se delavci Novoteksa na osnovi teh informacij lahko opredelili za samoupravno odločanje. Na žalost v tem nismo popolnoma uspeli. Še vedno nekateri odgovorni delavci, ki imajo vire informacij niso doumeli, da ni samoupravljanja brez dogovora in izmenjave misljenj. Da bi to nalogo lahko

uspešno opravili, se bomo morali bolj kot doslej posluževati raznih oblik medsebojnega obveščanja, torej tudi našega glasila. Vsi bi se morali zavedati, da je naša pravica in dolžnost, da informiramo že v času snovanja določenega dogodka, predloga ali pobude, torej že v času nastajanja predloga osnutka določenega akta, za katerega se bomo morali kasneje opredeliti in na organih upravljanja odločiti za ali proti predloženemu predlogu.

Res je, da je letos izšlo 16 števk našega glasila in da je to precej več kot kdajkoli doslej. Res pa je tudi, da naše glasilo izhaja enkrat na mesec in da je to predolg rok za sprotno obveščanje delavcev. Zato smo se letos odločili za privlačnejšo obliko dnevnih informacij: po tiskani glavi v zaglavju teh informacij bo vsak delavec takoj vedel, kdo mu posreduje informacijo. Na žalost tudi ta oblika še ni polnokrvno zaživela in se te ponujene možnosti za dnevno informiranje vsaj za enkrat še premalo poslužujemo.

Pohvalimo pa se lahko, da smo se uspešno vključili v republiško akcijo „1000 delavcev –

sodelavcev“, ki je trajala od maja do konca leta. V republiškem merilu so ta plan prekoračili za 60 odst. – k temu uspehu smo pripomogli tudi mi, saj smo v tem času pridobili blizu 50 novih dopisnikov. Da smo v tem uspeli, se moramo predvsem zahvaliti dobro zastavljeni nalogi sindikata in organizirani mreži dopisnikov v TOZD in v DSSS preko organizatorjev obveščanja, ki so hkrati tudi člani izdajateljskega sveta. Z vso odgovornostjo so se te akcije lotili vsi TOZD v Novem mestu in DSSS, manj ali pa zelo slabo pa so doumeli potrebo po informiranju TOZD, ki imajo sedež izven Novega mesta. Pri tem nismo uspeli kljub apelom in osebnim intervencijam. Nujno bo, da bodo samoupravni organi na sejah delavskih svetov, sindikata, ZK in mladine obravnavali obveščanje delavcev v svoji okolici ter se zavzeli za dotok tistih informacij, ki bodo z dobro zastavljenim delom prispevale k bolj učinkovitemu samoupravnemu odločanju.

Pripravili smo tabelarni prikaz vključevanja posameznih TOZD pri nastajanju vsake posamezne številke. Prav je, da si to tabelo dobro ogledamo; poiščimo v njej sami sebe in spremenimo svoj odnos do obveščanja! Kakšno bo naše glasilo po vsebini, je odvisno od nas vseh. Zato se moramo v polni meri

zavzeti, da bo naše glasilo osnova in pogoj za ustvarjalno samoupravno življenje delavcev Novoteksa. To naj bi bil kvalitetni premik in prispevek v letu, ko bo v Beogradu tretji kongres samoupravljavcev.

Na koncu vsem delavcem Novoteksa, posebno pa še sodelavcem, ki so dopisovali v naše glasilo, srečno novo leto 1981!

IZDAJATELJSKI SVET

TEMELJ JE RAZREDNA PODLAGA

... Zasnova splošne ljudske obrambe Jugoslavije temelji še danes na razredni podlagi. Seveda je veliko dejavnikov, od katerih je odvisna moč obrambe SFRJ, poglavitni in odločilni, kot je to poudarjal Tito že med vojno, pa je v tem, da obramba odseva interes delovnega človeka, delavskega razreda, narodov in narodnosti Jugoslavije. V govoru na ljubljanski univerzi leta 1969 je Tito poudaril, da delavski razred organizira splošno ljudsko obrambo kot lastno silo in da „mora biti v nadaljnjem razvoju zasnove splošne ljudske obrambe v središču pozornosti naš delovni človek in njegova samoupravna pravica in dolžnost, da aktivno sodeluje v organiziranju obrambe pridobitev naše socialistične revolucije in samoupravne socialistične družbe...“ NIKOLA LJUBIČIĆ

ŠTEV.	MESEC	ŠTEVILO STRANIC	ŠTEVILO ČLANKOV	ŠTEVILO ČLANKOV PO TOZD IN DSSS							ŠTEVILO DOPISNIKOV	ŠTEVILO FOTOGRAFIJ	ŠTEVILO RISB
				TKA-NINA	PRE-DI-NICA	KONFEKCIJA-I.	KONFEKCIJA-II.	KONFEKCIJA-III.	TRGOVINA	DSSS			
1	JANUAR	8	15	4	1					10	11	4	
2	FEBRUAR	8	4							4	3	16	
3	FEBRUAR	12	22	4	1	1	1			15	15	13	
4	MAREC	12	22	6					1	15	16	6	4
5	APRIL	16	25	3		3		1		18	20	12	6
6	MAJ	8	14							5	1	22	
7	MAJ	16	26	3			3		1	19	14	12	3
8	JUNIJ	16	28	7		3	2		1	15	21	16	4
9	JULIJ	16	25	6		5				14	18	16	2
10	AVGUST	12	19		2	4			1	12	17	17	1
11	AVGUST	12	7							7	2	29	
12	SEPTEMBER	20	21			3	1			17	16	38	1
13	SEPTEMBER	16	11							11	2	20	5
14	OKTOBER	24	21	4		1	1			15	16	46	4
15	NOVEMBER	20	24	4		2				18	19	20	11
16	DECEMBER	24	30	4		2	1		2	20	23	17	4
SKUPAJ		240	314	45	4	24	9	1	6	239	214	317	45

Sejna dvorana- začasno proizvodni oddelek

Novomeške čveke pridno na delu: „Ali že veš, da so v NOVOTEKSU pobrali nekaj pisarniških žensk in jih dali v proizvodnjo?“

Da ne bi ovinkarila, bi lahko začela kar pri tem, da so veliko sejno dvorano preuredili v oddelek šivalnice. V nekaj dneh so pripravili mize, napejljali luči in delo v šivalnici je steklo.

Nas, 20 tovarišic iz skupnih služb, ki smo nekoč delale na izšivanju tkanin, so določili, da za nekaj časa opravljamo ponovno delo v šivalnici. Verjetno ni potrebno, da opisujem občutke, ki smo jih imele ob podpisu odločb o začasni premostitvi. Te odločbe niso vsebovale datuma, do katerega smo premeščene na to delovno mesto. Naj omenim, da smo vse, ki smo bile premeščene, opravljale to delo pred približno devetimi leti. Dan, ko smo začele z delom v izšivalnici, je bil za nekatere poniževalen. Mnenje nas vseh pa je bilo, da bomo z našo pomočjo pomagale rešiti problem, ki je nastal v proizvodnji, ko šivalke kljub nadurnemu delu niso mogle izšiti blaga izredno slabe kvalitete. Z veseljem smo prijele za delo, ker smo se zavedale, da je treba v današnji težki situaciji poprijeti za delo tam, kjer je to potrebno. Nekaj dni je bilo zelo težko, kajti roke in oči so se odvadile takega dela.

Vendar, dobra volja je to vse popravila.

„Naš sistem splošne ljudske obrambe popolnoma ustreza svobodnjaškimi tradicijam naših narodov in njihovim zgodovinskim interesom, ta sistem je popolnoma v skladu z našimi družbenoekonomskimi odnosi, z bistvom naše samoupravne socialistične skupnosti. Torej ne gre samo za to, da je mogoče tako doseči največjo obrambo sposobnost, ampak tudi za to, da celotni sistem nujno izvira iz samoupravljanja in pomeni njegov integralni del.“

TITO o splošni ljudski obrambi

Omenila bi še občutke in opazke, ki smo jih spremljale oz. dobivale vse do danes in jih še spremljamo. Verjemite mi, da nam ni bilo lahko. Mnogo tovarišic in tovarišev v naši delovni organizaciji se je obnašalo do nas, kot da smo po kazni dodeljene na to delovno mesto. To kaže, da med mnogimi našimi ljudmi ni več pravega spoštovanja za telesno delo.

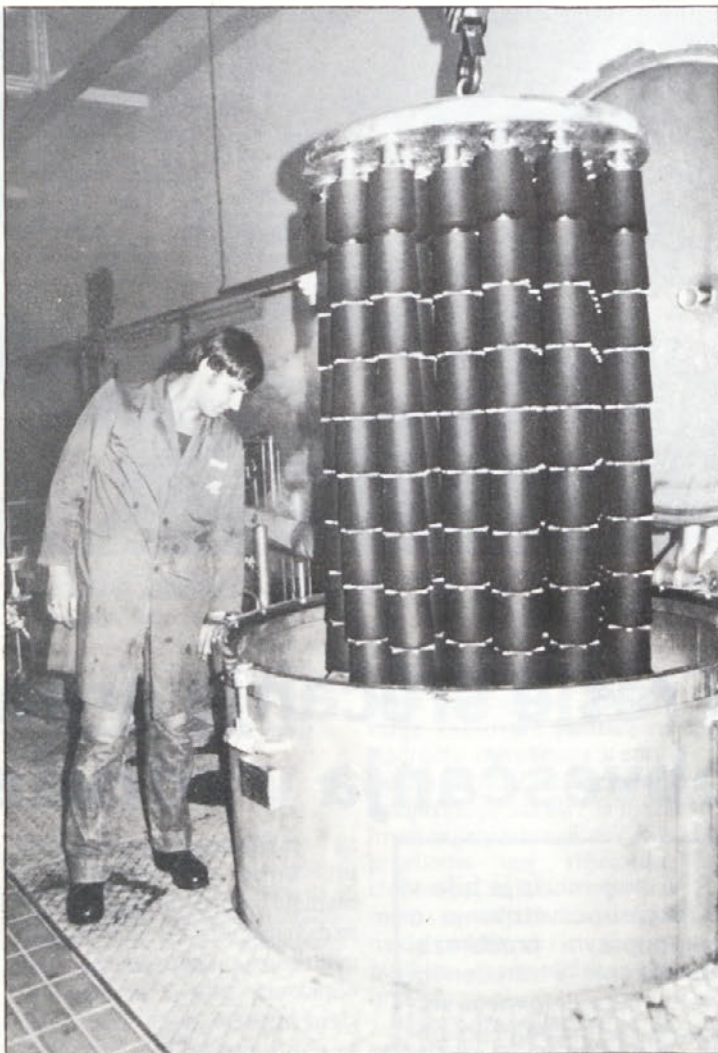
Spomnimo se pregovora: kolikor znaš, toliko veljaš. Omenila bi še, da sem neki dan stala v trgovini in poslušala dve tovarišici pred mano. Dobesedno bom ponovila besede, kot sem jih slišala: „Ali že veš, da so v Novoteksu pobrali nekaj pisarniških žensk in jih dali v proizvodnjo?“ Druga ji odgovori: „Veš, tudi ameriški časopisi bodo pisali o tem, kaj se dogaja v Novoteksu, da pisarniški kader dela v proizvodnji.“

O takih in podobnih rečeh bi še pisala, pa upam, da ko bo v domačih novicah objavljen ta članek, se lahko spomnijo takih in podobnih stvari tisti, ki so to izjavljali. Me, vse izšivalke, pa

Glas in odmev o delu v novomeški barvarni in predilnici

Zelo ugoden začetek v naši predilnici je bil v dokajšnji meri rezultat tega, da smo v enoti delali prve mesece v letu po dve soboti. To se je poznalo, saj je bila polna zasedenost strojev in tudi dopusti se v zimskem času množično ne koristijo. Zaradi tega, zaradi prizadevnosti delavcev in nenazadnje tudi zaradi dobre surovine smo bili v prvem polletju pri doseganju planskih obveznosti med boljšimi v DO. Na to je vplivala tudi kvaliteta, za katero so svoje prispevali vse v enoti.

Kakor drugod v enotah je v letnem obdobju precejšnja fluktuacija delavcev; to se je poznalo tudi v predilnici. Predilec ali barvar ne moreš postati čez noč. Zato uspehi niso taki, kot bi lahko bili. Vsako znanje zahteva svoj čas. Zato menim, da smo lahko z doseženimi rezulta-

Barvalni aparat v novi barvarni.

pozdravljamo to odločitev, da priskočimo na pomoč, ko je izredno stanje, vendar bi pri izrednem stanju morali sodelovati vsi, predvsem tam, kjer napake nastajajo, ne pa samo v končni fazi.

Mišlim, da bomo s to akcijo pripomogle, da bo delovna organizacija lahko izpolnila pogodbene obveznosti do kupcev.

MILENA VERBIČ

ti zadovoljni. Vem, da morda kdo misli, da zdaj nimamo ambicij za boljše rezultate — pa še ko bi radi, da bi bila naša preja brez napak, plan pa vsaj 110%! Tukaj bi pridobili vsi, ne samo predilci.

Je tudi nekaj pripomb na račun našega dela. Pravilno je, da se opozarja. Menim, da za zdaj kljub pridnosti in volji, da b o jutri bolje, tega brez sodelovanja vsakega posameznika ne bomo dosegli. Moram pa povedati, da občutimo zaostreno gospodarjenje prvi mi v barvarni pri menjavi surovin. Res je, da so trevira, maklen in diolen vsi narejeni po podobnem kopitu. Pri barvanju je pa precej razlike, kakor tudi v nadaljnji predelavi do prejšnjih nitk. Prav tako se menja kvaliteta volne. Tudi v njej so razne primesi, tako da včasih ne moremo z vestnim

delom doseči to, kar bi želeli mi in ostali, ki našo prejo predelujejo v tkanino.

Težave so tudi v barvarni. Tu pride do določenih zapletov. Pride, na primer, slabša kemikalija, za kar vnaprej ne vemo. To ugotovimo šele, ko smo material že obdelali; v nadaljnjem procesu pa se slabo predeluje, kar je tudi vzrok za slabšo kvaliteto preje.

Vem, da bo kdo mislil: „Saj imajo novo barvarno, pa jim še ne gre.“ Menim, da bi lahko dali odgovor na to odgovorni, ki so največ sodelovali pri oblikovanju tega postrojenja.

To naj bi bil kratek pregled uspehov in neuspehov naše enote. Menim, da so težave bile in bodo, reševali pa jih bomo lahko vsak s svojim prizadevanjem in z vestnim delom

ALOJZ BLAŽIČ

Pogled v sejno dvorano delavskega doma v Krškem, kjer je bilo letošnje srečanje organizatorjev obveščanja.

Tretje srečanje organizatorjev obveščanja v združenem delu

V novembru je bilo v Krškem posvetovanje o samoupravni preobrazbi obveščanja v združenem delu. Tega delovnega srečanja se je udeležilo blizu 300 urednikov, novinarjev in organizatorjev obveščanja v organizacijah združenega dela. Organizator posvetovanja RS ZSS je na to srečanje povabil tudi ugledne družbenopolitične delavce Slovenije.

Uvodoma je govoril predsednik odbora republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za obveščanje in politično propagando Boštjan Pirc. Med ostalim je dejal, da v Sloveniji poleg drugih oblik informiranja izhaja okoli 800 tovarniških glasil, kar je izredno veliko. Kljub bogastvu sredstev in načinov pa jih še vedno ne znamo celovito uporabiti. Poudaril je tudi, da je družbenopolitična akcija „1000 delavcev – sodelavcev“, ki je imela namen zbrati nove sodelavce dopisnike tovarniških glasil, uspela in da je že sedaj, ko akcija še traja, preseгла vsa pričakovanja.

Na posvetovanju je sodeloval tudi predsednik centralnega komiteja ZK Slovenije France Popit. Govoril je o vlogi delavcev, ki se v združenem delu ukvarjajo z obveščanjem in nalogah, ki jih čakajo. Opozoril je na sedanje prizadevanje celotne družbe

za stabilizacijo gospodarstva, pri čemer mora odigrati pomembno vlogo informiranje. V nadaljevanju je dejal, da morajo organizacije združenega dela oblikovati celovit in odprt sistem medsebojnega obveščanja, ki se kot pomemben člen vključuje v celotno združeno delo.

V nadaljevanju posvetovanja v delu po skupinah so v razpravi organizatorji obveščanja opozorili, da se še vedno srečujejo z veliko zaprtostjo informacijskih virov, kadar gre za poslovne podatke ali načrte, o katerih naj bi pravočasno razpravljali celotni delovni kolektiv. Vse preveč je v glasilih naknadnih informacij o tem, kaj je kdo že sklenil in vse premalo tistih, o katerih naj bi sploh stekla javna

razprava. Prav poseben in težaven problem so povratne informacije – torej odziv odgovornih delavcev ali organov na kritiko, predlog ali vprašanje, objavljeno v tovarniškem glasilu. Če teh povratnih informacij ne bo, bo ogrožena za zdaj uspešna akcija slovenskih sindikatov „Tisoč delavcev sodelavcev“, ki je spodbudila že skoraj 1500 delavcev k temu, da so se odzvali vabilu k doselovanju v glasilih v združenem delu.

Sindikat je odgovoren za obveščanje

Za obveščanje v TOZD je odgovoren sindikat, je dejal predsednik RS ZSS Vinko Hafner. Sindikati morajo imeti svo-

— Zdaj, ko ste članica komisije za informacije, mi boste redno poročali, kaj ljudje govorijo o meni.

ja delavska stališča v postopku usklajevanja množice interesov v naši samoupravni družbi in ne morejo, niti smejo biti le prejemniki nalog od zunaj. V nadaljevanju je tovariš Hafner dejal, da morajo uredniki tovarniških glasil imeti politično zaslonbo tako v sindikatu kot v osnovni organizaciji ZK.

V akcijskem dogovoru o najpomembnejših nalogah na področju obveščanja v združenem delu so sprejeta stališča o ustvarjanju in delovanju odborov za obveščanje v delovni organizaciji. Odbor za obveščanje bi moral biti sestavljen iz „uporabnikov“ iz vseh TOZD, delegacije družbenopolitičnih organizacij in delegacije izvajalcev, se pravi iz vrst uredniškega odbora. Sindikati naj bi tako prevzeli tudi politično odgovornost za vsebinsko naravnost tovarniških glasil.

Organizatorjem obveščanja je o nekaterih najbolj aktualnih mednarodnih vprašanih govoril predsednik komisije predsedstva CK ZKS za mednarodne stike Jože Smole, med srečanjem pa smo se seznanili tudi z delom tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj ter z nuklearno elektrarno v izgradnji.

De – Ka

NOVI ODNOSI

... Ponosni smo lahko na tisto, kar smo dosegli, to pa se ne kaže le v podatkih o materialni proizvodnji in v statističnih indeksih. Našo največjo pridobitev pomenijo novi socialistični samoupravni družbeni odnosi, svoboda, humano demokratično ozračje in praksa v javnem življenju, možnost delovnega človeka, da odloča o pogojih in sadovih svojega dela ter razvija svoje ustvarjalne moči ...“

TITO

Mir državnika

... Titu se je v času najhujše politične zmede, ko nas je teptala sovražnikova soldateska, posrečilo ohraniti mir genialnega državnika in je tako našo najusodnejšo politično in vojaško katastrofo leta 1941 spremenil v eno največjih zmag vseh jugoslovanskih narodov ...“

MIROSLAV KRLEŽA (1948)

Akcijski dogovor o najpomembnejših nalogah na področju obveščanja v združenem delu za naslednje obdobje

1. Skladno z ustavo, zakonom o združenem delu ter z drugimi dokumenti in tudi po dogovoru z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami prevzema Zveza sindikatov Slovenije družbenopolitično odgovornost za obveščanje v združenem delu.

Organizacije združenega dela morajo oblikovati celovit in odprt sistem medsebojnega obveščanja, ki se kot pomemben člen vključuje v celotno združeno delo. Normativno je treba določiti vire informacij in kdo jih je dolžan sporočiti ter prek kakšnih sredstev za obveščanje.

Za oblikovanje takega sistema in za njegovo nemoteno delovanje so odgovorne osnovne organizacije zveze sindikatov in druge družbenopolitične organizacije v združenem delu in organi samoupravljanja.

Sistem obveščanja v združenem delu je vplet v družbeno komuniciranje kot njegov samostojen in drugim enakovreden sestavni del.

2. Odprt sistem medsebojnega obveščanja v organizacijah združenega dela je med temeljnimi sestavinami samoupravljanja, zato bodo sindikati posvetili posebno pozornost odprtosti virov informacij in nemoteni poti za povratno informacijo (odziv in pobudo) delavcev.

3. Zveza sindikatov Slovenije se zavzema za uresničevanje zahteve samoupravljalcev, da so vsakemu delavcu zagotovljene minimalne informacije, ki so mu potrebne za samoupravljanje in kot smo jih že opredelili s temeljnimi informacijami za delavce.

„Temeljne informacije za delavce“ so tiste vsebine, ki jih mora dobiti vsak delavec v vsakem delovnem okolju. Gre za temeljne kazalce gospodaranja in poslovanja, ki morajo biti po zakonu o združenem delu izkazani ob

periodičnih in zaključnih računih in ki jih sindikati zahtevamo že sedaj. Pri tem ne bi smeli ostro ločiti poslovnih informacij od samoupravnih. Poudarjena je odgovornost vseh, ki informacije posredujejo, predvsem še organizatorjev obveščanja, da bodo sporočila oblikovana in podana ustrezno delovnemu okolju.

4. Celovito obvladanje sistema medsebojnega obveščanja v združenem delu naj zagotavljajo posebni odbori za obveščanje. Ti odbori naj bodo neposredno izvoljeni, praviloma na ravni delovne organizacije, predlagajo pa jih osnovne organizacije zveze sindikatov oziroma konference. Sestavljeni naj bodo iz delegatov samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in uredništev. Odbori so torej družbeni organi, ki opredeljujejo zasnovo in politiko obveščanja in je njihova osnovna naloga skrbeti za celovito (to je redno, pravočasno, objektivno in popolno ter po obliki samoupravljalcem dostopno) obveščanje in za njegovo podružbljanje v svoji organizaciji združenega dela. Delegati odborov za obveščanje ne morejo biti poslovodni delavci.

Uredniški odbor je za konkretno glasilo izvršno telo odbora za obveščanje.

Uredništvo sestavljajo delavci, ki so za obveščanje zadolženi na podlagi svojega opisa del in nalog, kot tudi drugi redni sodelavci v procesu obveščanja.

Uredništva, službe in drugi izvajalci nalog s področja obveščanja so za svoje delo odgovorni odborom za obveščanje, če teh še nimajo, pa drugim samoupravnim organom.

5. Nadaljevati moramo pozitivne dosežke iz akcije „Tisoč delavcev – sodelavcev“ v združenem delu: načrtna dejavnost družbenopolitičnih organizacij in zveze sindikatov na področju obveš-

čanja; spremljanje, ocenjevanje in načrtovanje te dejavnosti; oblikovanje dopisniške mreže; delovanje odborov za obveščanje in komisij občinskih svetov ZSS za obveščanje; okrepljena povezava s časopisom „Delavska enotnost“ itd. Posebno pozornost moramo nameniti organizacijam združenega dela (in občinam), kjer se iz objektivnih ali subjektivnih razlogov niso uspešno vključili v uresničevanje nalog iz akcije „Tisoč delavcev – sodelavcev“. Sindikati moramo pokazati polno zavzetost za odpravljanje teh pomanjkljivosti.

6. Zveza sindikatov Slovenije mora posvetiti posebno pozornost obveščanju v manjših (pogosto dislociranih) kolektivih in povsod tam, kjer so pravice delavcev do obveščeniosti marsikdaj okrnjene ali zanemarjene.

Za vsestransko obveščeno vseh delavcev

7. Akcije Zveze sindikatov Slovenije, predvsem tiste, ki zahtevajo javne razprave, so hkrati akcije za dobro obveščeno delavcev. Zavest o tem moramo razviti pri vsem članstvu, še posebno pri naših družbenopolitičnih delavcih na vseh ravneh, od osnovne organizacije do republiškega sveta, pa tudi v zvezi komunistov, socialistični zvezi delovnega ljudstva in v zvezi socialistične mladine. To spoznanje mora prevladati še predvsem pri vseh, ki jim je obveščanje del njihovih delovnih dolžnosti, in to velja tudi za poslovodne organe.

8. Komisije (sveti) občinskih svetov zveze sindikatov za obveščanje so odgovorne za stanje obveščeniosti v združenem delu na svojem območju. Te komisije (sveti) so pobudniki rednih ali priložnostnih tiskovnih konferenc o aktualni sindikalni dejavnosti na občinski ravni, na katere vabijo novinarje (dopisnike iz občine, organizatorje obveščanja in druge). Organizatorjem obveščanja v združenem delu naj bodo te konference priložnost za izmenjavo izkušenj in za razprave o odprtih vprašanjih.

9. Zveza sindikatov je z odbori za obveščanje v organizacijah združenega dela odgovorna med drugim tudi za normativno urejenost področja obveščanja, za zagotavljanje ustreznega statusa organizatorjev obveščanja v združenem delu, za vključevanje področja obveščanja v razvojne dokumente in za uveljavljanje dokumentov svobodne menjave dela, dohodkovnih odnosov, racionalnosti in učinkovitosti na področju obveščanja.

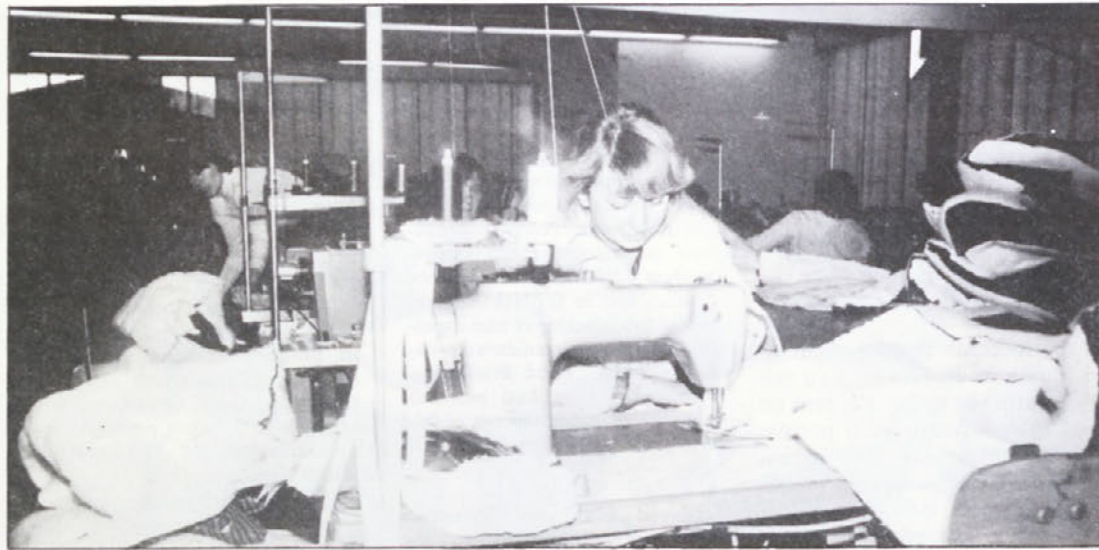
10. Zveza sindikatov podpira in spodbuja izobraževanje delavcev – samoupravljalcev za pridobivanje potrebnega znanja s področja obveščanja, ker je to eden izmed dejavnikov, ki bistveno vplivajo na uspešnost organizacije obveščanja in na vsebino sporočanja. Za to se morajo angažirati predvsem družbenopolitični delavci, organizatorji obveščanja in poslovodni organi. V tem smislu podpiramo tudi vključitev vednosti o obveščanju v združenem delu kot predmeta v politično šolo RS ZSS in RK ZSMS ter šolo gospodarske zbornice za poslovodne kadre. Osnovna šola mora usposabljanje učence za samoupravljanje in v tem bolj skrbeti za pridobivanje ustreznih navad v sporočanju.

11. Zveza sindikatov se zavzeto vključuje v uresničevanje kadrovske politike na področju obveščanja v združenem delu. Zavzema se za uveljavljanje načela, da mora imeti organizator obveščanje praviloma vsaj višješolsko izobrazbo, nikakor pa ne more opravljati teh del in nalog nekdo, ki nima niti popolne srednješolske izobrazbe.

Odbor za obveščanje in politično propagando bo podpiral prizadevanja organizatorjev obveščanja za njihovo izobraževanje ob delu, za tako imenovano dodatno izobraževanje za pridobitev višje stopnje izobrazbe, tako da se bo povezal z ustreznimi institucijami in pomagal pri organizaciji instrukcij, tečajev, seminarjev in konzultacij za njihovo samoizobraževanje. Pomagal bo tudi glede določanja ustreznih izpitnih rokov za študente ob delu. Gre pa tudi za tako imenovano navzkrižno dopolnilo izobraževanje v stroki, za ažuriranje pridobljenega znanja, in za tako imenovano navzkrižno dopolnilno izobraževanje, ko ima nekdo doseženo stopnjo izobrazbe, vendar ne v stroki, in mu je zato potrebna še strokovna usposobljenost.

12. Predlagamo, naj republiški svet za izvajanje teh nalog zadolži svoja telesa in vse organe in organizacije sindikatov, od republiških, medobčinskih do občinskih in do osnovnih organizacij sindikatov ter njihovih konferenc.

Krško, november 1980

Zdenka Židanik, predsednica delavskega sveta v TOZD Konfekcija I, za šivalnim strojem (Foto: Tone Pungčar).

Delavka iz konfekcije je dobila republiško nagrado

Zdenka Židanik, mlada družbenopolitična delavka, je prva iz vrst mladih iz Novoteksa, ki je prejela nagrado za mladega delavca – samoupravljalca. To nagrado podeljuje republiška konferenca ZSMS. Da mladi delavec dobi tako nagrado, mora s svojim delom, tako na delovnem mestu, kjer dela in v organizacijah, kjer deluje dokazati, da mu to priznanje tudi pripada. Zdenka je to tudi potrdila in je lahko vzor vsem mladim, zaposlenim v naši delovni organizaciji.

V TOZD Konfekcija I je Zdenka zaposlena že deset let kot strojna šivilja. Kmalu po zaposlitvi se je vključila v delo v OO ZSMS v naši TOZD. Eno mandatno obdobje je bila tudi predsednica osnovne organizacije. Ker je kot dobra mladinska funkcionarka pokazala svojo delavnost, smo jo kmalu vključili tudi v druge organizacije. Bila je delegatka DS DO Novoteks. Trenutno zelo uspešno opravlja funkcijo predsednice delavskega sveta TOZD Konfekcija I.

V pogovoru mi je med drugim povedala:

„Že kot osnovnošolka sem se rada vključevala v delo mladinske organizacije. Volja do tega dela me ni zapustila tudi ko sem se zaposlila v Novoteksu, kajti zanimalo me je, kakšno je delo v mladinski organizaciji podjetja. Ko so popisovali, kdo bi se vključil v prostovoljno mladinsko delo, sem bila med prvimi prijavljenimi kandidati. To je bila zvezna mladinska delovna akcija „Kozjansko 77“. Ker me je prostovoljno delo resnično prevzelo, sem se tudi naslednje leto vključila in sicer ponovno na zvezno delovno akcijo „Šamac – Sarajevo 78“. Iz obeh akcij sem prinesla domov značko udarnika, na kateri

sem zelo ponosna. Od tega leta naprej delujem tudi na centru za MDA pri OK ZSMS Novo mesto.

Po 10. kongresu, ki je bil leta 1978, sem bila izvoljena

Prejeli smo priznanje OK ZSMS Črnomelj

Kot vse člane predsedstva naše OO ZSMS „NOVOTEKS“ KONFEKCIJA II. Vinica, tako je tudi druge mladinke in mladince razveselila novica, da smo dobitnik priznanja OK ZSMS Črnomelj za aktivno delo in vključevanje v akcije OK in KS Vinica. To priznanje podeljuje OK ob dnevu mladosti, vendar letos ni bilo možnosti, da bi se ta priznanja takrat podelila. Zato je bilo sklenjeno, da se priznanja podelijo pred dnevom republike.

Tako smo se v petek, 21. 11. 1980 udeležili seje OK ZSMS Črnomelj in prejeli priznanje. Priznanja smo vsi skupaj zelo veseli, vendar se zavedamo, da bomo sedaj morali še bolj vestno delati, kajti naša družba pričakuje od mlade generacije, da bo motor in jamstvo še večje uveljavitve na gospodarskem in političnem področju.

Ne moremo mimo tega, da ne bi ocenili tudi našega dela po aprilski volilni konferenci, ki je

za delegata RK ZSMS v predsedstvo ZSM Jugoslavije in v konferenco predsedstva mladine Jugoslavije.

Z akcijo „Šamac – Sarajevo 78“ sem se z mislijo poslovila od mladinskega prostovoljnega dela, toda člani centra za MDA

so me evidentirali v letu 1979 in potem še 1980 za komandanta brigade na akciji „Istra 79“ in „Kragujevac 80“. To odgovorno nalogo so mi zaupali, ker sem kot brigadirka v akcijah že

bila letos bolj izrazita kot dosedanja leta. Omenimo naj, da smo letos začeli sodelovati z mladino iz osnovne šole Vinica, z mladino iz KS Vinica in tudi delno z vojaki iz črnomaljskega garnizona. Vključevali smo se tudi v akcije OK ZSMS Črnomelj: sedem naših mladincev se je udeležilo enodnevnih udarniških akcij v Adlešičih. Tu smo bili edina OO v občini, ki je vzela udarniško delo resno. Redno smo se udeleževali sej OK in sej konference mladih delavcev. Omenimo naj, da imamo tudi enega člana v predsedstvu KMD. Tudi MDA nismo zanemarili. Imeli smo svojega predstavnika v MDB v Istri. Žrtvovali smo tudi dve prosti soboti insuredili okolico tovarne. Ob vseh praznikih smo pripravljali proslave v naši TO in sodelovali na proslavah v KS Vinica. Mladinci smo se množično udeležili športnega dneva Novoteksa. Omeniti je vredno tudi to, da ni nobene DPO kot tudi ne samoupravnega organa

prej opravljal mnogo odgovornih nalog. Obe brigadi, ki sem ju vodila, sta dobili najvišja priznanja, ki jih akcije podeljujejo. Da pa sem se lahko štiri leta zapovrstjo udeleževala mladinskih delovnih akcij, se lahko zahvalim za razumevanje vodstvu TOZD Konfekcija.”

V nadaljnjem pogovoru, mi je še povedala, da trenutno opravlja funkcijo predsednika DS TOZD, je članica centra za MDA pri OK ZSMS Novo mesto, članica koordinacijskega sveta ZSM Novoteks, članica OO ZSM TOZD Konfekcija I in članica stabilizacijskega odbora. Letos je bila sprejeta tudi v ZK.

Na koncu pogovora je še dodala: „Priznati moram, da sem bila zelo presenečena, ko so mi sporočili, da sem dobila nagrado delavca – samoupravljalca. Razmišljala sem, s čim sem si jo zaslužila. Smatram, da nagrada ne sme biti merilo za delo. V mladini in pa v DPO delam z veseljem, le včasih je malce naporno uskladiti delo v proizvodnji in še ostale obveznosti, ki jih imam. Kljub vsemu pa moram reči, da sem do sedaj vedno naletela na razumevanje.“

In na koncu bi rada dodala še to, da se še vedno premalo mladih ljudi aktivno vključuje v samoupravno življenje in delo DPO, kar pa menim, da bo iz dneva v dan vse bolj potrebno.”

„Zdenka, dovolj, da ti ob tej priložnosti v imenu vseh mladih Novoteksa iskreno čestitam za tako visoko priznanje!”

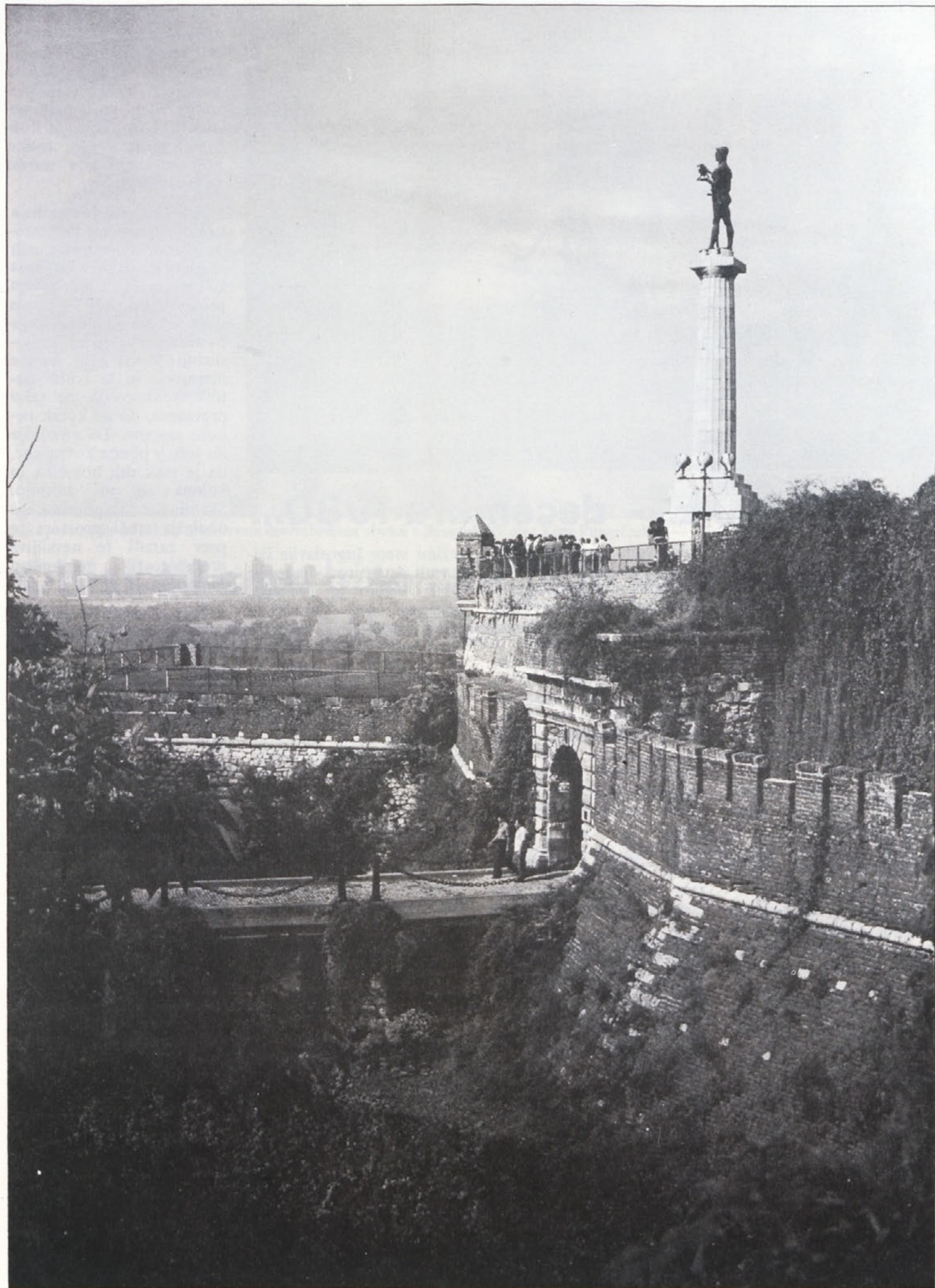
KUMP MIRA

oziroma komisije v TO, kjer naša OO ZSMS ne bi imela svojih predstavnikov. Tudi to je dokaz, da je mladina aktivna tudi na družbenopolitičnem in samoupravnem področju.

Čeprav delamo v dveh izmenah in se večji del mladine vozi tudi po več deset kilometrov na delo in je skoraj vsa mladina doma s kmetov, moramo biti z dosedanjim delom dokaj zadovoljni. Ne smemo se pa uspavati na dosedanjih rezultatih, ampak zdaj, ko je pred nami zimski čas, še bolj resno prijeti za delo. Tudi tisti, ki do sedaj niso bili najbolj aktivni, se morajo pridružiti množici mladincev, ki stopa po tisti poti, ki vodi k ciljem, ki smo si jih vsi skupaj začrtali. Ne smemo si dovoliti, da nam bo nekdo drugi odkrival naše slabosti. Odkrivati jih moramo sami in sami jih moramo odpravljati.

SLAVKO
PAVLAKOVIČ

Na veliki trdnjavi Kalemegdan, urejeni v park, stoji spomenik Zmagovalca, delo velikega kiparja Ivana Meštroviča v ozadju pogled na del Beograda

DEDINJE - decembra 1980...

Od zore do mraka se tiho pomika povorka v Beogradu, mestu heroju, mimo zadnjega počivališča predsednika Tita. Uradno žalovanje je že zdavnaj minilo. Toda žalostni smo naprej. Prevelik človek je bil naš Tito, preveč nam je dal v svojem razdajanju človeku in človeštvu, da bi lahko izpili žalost iz nas, zaprli bolečino.

Cvetje, veliko cvetja, grobnica, preprost napis kot je bil preprost on.

JOSIP BROZ - TITO
1892 - 1980

Hiša cvetja. Ne morem določiti dolžine poti, ki sem jo prehodila, ne vem, koliko časa je preteklo. Samo bežen vtis cvetja in fontane pred vhodom, vse ostalo je zasuto, zamegljeno. Tisoči naših ljudi so mu stisnili roko kot dokaz ljubezni, pripadnosti, tisoči naših ljudi so se pogovarjali z njim in on jih je poslušal, čeprav zatrpan z državniki dolžnostmi. Tisočim nam je ostala samo želja, pogledati mu v oči.

To je trenutek, ko je težko napisati besedo, tisto edino besedo, kakor je napisal Cankar, ki bi vse povedala: da bi razodela, kar nosim v sebi, kar čutim, a vedi to, kar upam in kar naj bi ostalo v vseh nas kot

trdna volja - ostati za vselej s Titom, da bi po njegovi volji uresničevali in uresničili našo svojsko socialistično pot tako mi, njegovi sodobniki, kot rodovi, ki prihajajo in bodo prihajali.

Spontano izključim še poslednje vtise okolja. Ne čutim vzpona, ne čutim mraza - simbolika bolečine, ne čutim ljudi okoli sebe. Občutek osamljenosti sredi množice, občutek nenadne praznine poleni korak.

Nenehno se sprašujem, odkod Titu sila, ki je znala tako močno pritegniti ljudstvo nase, ljudstva, ki so jih

režimi stare Jugoslavije izigravali drug proti drugemu - in vedno je tu enak odgovor: samo Tito, ki je prišel iz ljudstva in ki je ostal temu ljudstvu za vselej in do kraja zvest, je mogel temu ljudstvu svoje veljati. Samo tisto je veljalo, kar je prihajalo iz ljudske vojne in iz ljudskega hotenja. Samo delavni ljudje imajo zaradi svojega ustvarjalnega dela pravico do tega, kar ustvarijo.

Nepozabni spomini: sredi cvetja kipi bel kamen kot simbol svetlobe sredi življenja, simbol neumrljivosti, ljubezni in prijatelj-

stva, simbol miru. Kaj je življenje, kaj je delo in kaj je smrt? Cvetje oveni, napis razžre čas, kamen se zdrobi... material se spreminja, ideja pa ostane, neuničljiva in večna in kolikor bolj je svetla, toliko bolj se zasidra v zavest prihodnjih rodov.

Množica neslišno prihaja in odhaja, počasi in dostojanstveno, sence na obrazih so globoke in brez življenja kot alegorična bitja. V tem prostoru čas stoji - otrpla slika nekega zgodovinskega trenutka. Pogled mi še poslednjič zdri prek beline marmorja in ta svetla čistost sredi cvetja me tako prevzame, da mi korak nehože zastane. Teža vzdušja mi leže v pljuča kot svinec, da je vsak dih bolečina in kolena se mi zašibijo. Skromnost spominskega obeležja sredi prostora je prav zaradi te nevsiljive preprostosti nepopisno impresivna.

Šele ob vznožju griča se spet zavem okolice. Vrvež velemesta se mi z vsiljivo neposrednostjo zareže v zavest. Ozrem se proti vrhu, kjer vladata tihota in mirovanje in zavem se, da se je prvo poglavje v obsežnem romanu jugoslovanških narodov končalo.

Zamaknjenost izpuhti, resničnost me spet vklene v svoj neizbežni objem.

LJUBA GUTMAN

Skupina naših delavk in delavcev na decembrskem obisku v Beogradu (Foto: Tone Pungršar).

Obiskali smo hišo cvetja in se poklonili spominu maršala Tita

Sindikata tekstilne tovarne NOVOTEKS je organiziral v dneh 5., 6. in 7. decembra 1980 obisk grobnice maršala Tita na Dedinju. Za ta obisk smo se odločili, da ga organiziramo na zahtevo in željo večine zaposlenih v naši DO. Moram poudariti še to, da so se naši delavci odločili za to spontano in se odrekli vsem drugim izletom oziroma ekskurzijam, katere smo organizirali prejšnja leta.

Glede na pričakovani velik interes in s tem tudi veliko prijav smo se odločili, da to akcijo organiziramo v dveh terminih. V prvem, ki je bil sedaj, smo se dogovorili, da bi šli le delavci iz TO Tkanina in delavci iz DSSS v Novem mestu. V drugem terminu pa bi se lahko prijavi delavci iz TO Konfekcija I. in ostali. To bi organizirali v spomladanskem času.

Sedaj pa nekaj o udeležbi in programu, katerega je organiziral TTG Ljubljana. Za ta obisk se je prijavi 250 naših delavcev. Med njimi je bilo tudi nekaj naših upokojujencev in svojcev naših delavcev.

Program obiska pa je bil organiziran tako: v petek, 5. 12., smo v večernih urah krenili

z novomeške železniške postaje s posebnim vlakom proti Ljubljani in naprej proti Beogradu. Potovali smo v vagonih z rezerviranimi sedeži. Med potovanjem smo dobili na vlaku tudi zajtrk in večerjo. V zgodnjih jutranjih urah smo prispeli v Beograd na topčidersko železniško postajo, kjer so nas že čakali avtobusi s strokovnimi vodiči. Vsak udeleženec je dobil že na vlaku posebno karto, na kateri je bil točno označen sedež za vagon ter številka avtobusa. Lahko rečem, da je bila organizacija na solidni ravni, saj smo skupaj s strokovnimi vodiči videli mnogo znamenitosti v Beogradu.

Najprej smo se odpeljali na Dedinje, obiskali hišo cvetja, kjer počiva naš ljubljani tovariš Tito ter se poklonili njegovemu spominu. Kasneje smo si ogledali muzej 25. maj, v katerem smo videli mnogo lepih in zanimivih stvari, katere je dobil naš predsednik na številnih potovanjih po svetu in doma v dar od ljudi, ki so ga spoštovali in ljubili. Po ogledu muzeja smo se odpeljali na krožni ogled Beograda. Videli smo tudi kongresni center

SAVA in Kalemegdan z vojnim muzejem. Med tem smo se ustavili tudi v Ateksu, kjer smo imeli organizirano kosilo za vse udeležence.

Čas je hitro minil. Videli smo mnogo zanimivosti našega glavnega mesta Beograda in mislim,

da delim skupaj z vsemi udeleženci mišljenje, da je bilo to enkratno, nepozabno doživetje. Hvala vsem, ki so nam omogočili in organizirali ta obisk v Beogradu!

BOJAN PUREBER

Obisk hiše cvetja

V petek popoldne smo se zbrali delavci Novoteksa na železniški postaji, da se odpeljemo v Beograd. Poti ne bi opisovala, ker vsi vemo, kako je ponavadi na izletih.

Ob osmih zjutraj smo prispeli v Beograd in se z avtobusi takoj odpeljali na Dedinje. Pričakovanje v meni, da stopim na ozemlje, kjer je prebival in ga tako ljubil naš Tito, je bilo tako veliko, da nisem čutila ne mraza ne enournega čakanja. V tem pričakovanju sem končno stopila na ta prelepi vrt cvetja, kjer te tišina in lepota zopet tako prevzame, da ne čutiš ničesar drugega kot veličasten občutek, da si blizu – Tita. Zadnje domovanje Tita je lepo, tiho, njemu popolnoma primerno. Ne bom opisovala posameznih prizorov, ker se z besedami to ne da povedati, pač pa lahko rečem samo: enkratno je. V hiši cvetja, ko zagledaš bel marmor

z napisom – TITO, motijo tišino, ki vse to obdaja, samo koraki prihajajočih in odhajajočih. Prevzame te bolečina, ko se zaveš, da njega ni več med nami.

Še vsa prevzeta od prizorov v hiši cvetja sem vstopila v muzej 25. maja. V muzeju je veliko daril, ki jih je dobil naš voditelj od tujih državnikov, pionirjev, delovnih organizacij in mladine, s katerimi so mu izkazali svoje spoštovanje. Ko stopiš v prostor, kjer so razstavljene vse štafetne palice, vidiš, s koliko ljubezni so bile narejene. Ob pogledu na zadnjo štafeto te prevzame bolečina, ker se zaveš, da nikoli več ne bo potovala od vasi do vasi, od mesta do mesta, da bi prišla do njega, k atermu je namenjena. Ko zapuščam vrt na Dedinju si obljubim, da bom še prišla.

MIRJANA ŽIŽEK

Čuješ li me?

Dok razmišljam ili sanjam
da sam tu ili tamo,
ti, vetre što prelaziš
zemlju koju volim i puteve
što gazila sam mnogo puta,
pozdraviš li Kikindu, Zagreb,
Ljubljanu, Sarajevo, Titograd,
Prištinu...?
Dal obideš Beograd?
Preneseš li naše pozdrave?
Miluješ li cveče,
cveče najdraže na svetu?
Što raslo je i raste za nas,
što mirisali smo i mirisaćemo
snagom biča,
preneseš li pozdrave sa
naših zanemelih usana
i odsjaj suza u našim očima?
Čuješ li me, vetre?
Miluješ li cveče Dedinjskog parka,
koje smo stali zalivati

jedne majske večeri
s toplim suzama i obečavali
ljubav uz bol i prigušenost
duše sa jecajima.
Molim te vetre,
nježno zanjihaj cveče nostalgije
i uz pozdrav reci:

DA VOLIMO, MI VOLIMO.

Ružica Bajić

jo in vrglo izdajalsko vlado.
V povojnem času je bil Beograd prizorišče enega najznamenitejših zgodovinskih dogodkov v mednarodnih odnosih – konference šefov držav in vlad iz petindvajsetih neuvrščenih dežel, znane pod imenom Beograjska konferenca.

Beograd je danes povezan z modernimi, izredno lepimi širokimi večpasovnimi cestami. Posebno lepa je tako imenovana „Gazela“, beograjska lepota, ki povezuje oba dela mesta z obeh strani Donave in Save. Na drugi strani starega mestnega jedra raste moderni novi Beograd, kjer živi že danes nekaj sto tisoč Beograjčanov. Tu je tudi kongresni center „Sava“, naš ponos in potrditev jugoslovanskih arhitektov in gradbincev, saj so ga zgradili v rekordnem času.

Vse to so nam pokazali in povedali turistični vodniki, ki so nam v krožni vožnji razkazali znamenitosti in nam približali Beograd. Dosti smo videli, bili smo impresionirani – škoda le, da smo imeli tako malo časa.

IVAN IVKOVIĆ

Beograd

BEOGRAD - mesto heroj

Beograd (1,200.000 prebivalcev), glavno mesto SFRJ in SR Srbije, je politični, družbeni, gospodarski, kulturni in športni center. Leži na obronkih Šumadinskega gorja, ki se položno spušča proti zahodu in na sotočju Save in Donave.

Nad sotočjem Save in Donave dominira njegov najstarejši in zgodovinsko najpomembnejši del – Beograjska trdnjava, mesto, na katerem je Beograd osnovalo v IV. stoletju pred našim štetjem keltsko pleme Skordisci. Rimljani so mu pozneje dali ime Singidunum. V devetem stoletju se Singidunum prvič omenja kot Alba Graeca, odnosno Beli grad. Zaradi svojega izjemnega položaja na razpotnici vodnih in kopenskih poti med vzhodom in zahodom je bil Beograd v svojem dolgem zgodovinskem razvoju često do temeljev rušen. Več kot 40 vojska je v Beogradu izobešalo svoje bojne zastave, a vendar je iz ruševin in pepela vedno ponovno vstal, pri tem pa postajal vse večji in lepši.

Kot posebno znamenitost velja omeniti Kalemegdan. Kalemegdan – park, priljubljeno sprehajališče Beograjčanov in turistov s številnimi kulturno zgodovinskimi spomeniki. Že od daleč je viden spomenik „Zmagovalec“, delo znanega kiparja Ivana Meštrovića. Ta spomenik je simbol Beograda. Tu, v tem prelepem ambientu, je tudi vojni muzej, grobnica herojev, rimski vodnjak, muzej gozdarstva in lova, živalski vrt, fontane s skulpturo „Boj“ kiparja Simeona Roksandića,

spomeniki jugoslovanskih pesnikov, športna in otroška igrišča in še in še.

V starem delu mesta v neposredni bližini Beograjske trdnjave in Kalemegdanskega parka pritegnejo pozornost zgodovinski ambianti mesta v Knez Mihajlovi ulici, na Kosaničićevem vencu in v okolici Dositejevega muzeja s starimi, zgodovinsko pomembnimi spomeniki arhitekture. Naj jih naštejemo le nekaj: Konak knjezinje Ljubice, Saborska cerkev, za tem kapetan Mišino poslopje, v katerem je danes filozofska fakulteta, Dositejev licej (danes muzej Vuka Stefanića Karadžića, očeta srbskega knjižnega jezika in pravopisa) in Dositeja Obradovića, ljudskega prosvetitelja, in Bajrakli džamija. Na trgu republike je stara stavba Narodnog pozorišta in muzej.

Kdo bi vse naštel! Beograd je danes sodobno milijonsko mesto, ki je postalo tako po svoji velikosti kot po važnosti dogodkov eno izmed pomembnih mest v sodobnem svetu. Po zgledu drugih mest je postal Beograd, potem ko je njegovo prebivalstvo naraslo na milijon, urbana celina, ki se je kot prstan satelitskih naselbin oklenila starega mestnega jedra. Tu so stari zidovi in opazovalni stolpi kalemegdanske trdnjave, pa kamnite terase na Savskih bregovih, prvi znak, da se je mesto zasidralo med obema rekama.

Mesto se širi in v svoji nedokončanosti hiti, da bi

zavzelo čim več svobodne površine, jo zapolnilo s stolpnicami in stanovanjskimi bloki. Taka hitra gradnja pa je nujna posledica bliskovitega naraščanja prebivalstva, saj se je v treh desetletjih število Beograjčanov potrojilo. Zlivanje sedanosti s preteklostjo, starega z novim je šlo v Beogradu največkrat na škodo starega. Nekaj je pri tem kriva težka zgodovina, polna vojnih spopadov, saj je bilo mesto zmeraj na prepihu in so ga dogajanja v Evropi le redkokdaj obšla, nekaj pa tudi hitre in globoke socialne spremembe. Kar pa se je starega ohranilo – in na te ostanke mesto zdaj toliko bolj pazi, kolikor močnejši je nalet novih potreb in pojmovanj – se je ohranilo z vsem svojim živahnim vzdušjem.

Vse v tem mestu ima svoj vzrok, svoj odsev, svojo akcijo. Tako kot je Skadarlija prijetno in tradicionalno shajališče, tako je tudi visoko razvit smisel za svobodnjaštvo, neodvisnost in politično opredeljenost sestavni del mestnega utripa in mentalitete meščanov. V preteklosti skorajda ni bilo večjih evropskih premikov in dogajanj, da Beograd o njih ne bi imel svoje mišljenje, besede in tolmačenje. Narobe bi bilo, če bi govorili o Beogradu, da ne bi omenili usodnega upora iz najbližnje preteklosti, ko se je na ulicah mesta rodil eden najlepših izrekov, kar jih je kdaj ustvarila avodobnjaška misel: „Bolje rat, nego pakt – bolje grob, nego rob!“ To se je zgodilo 27. marca 1941, ko se je ljudstvo uprlo paktu s Hitlerjevo Nemčij-

Pojasnilo o uvedbi in vodenju disciplinskega postopka

Pripravljalni postopek

Podlaga za disciplinski in tudi za pripravljalni postopek je zahteva za uvedbo disciplinskega postopka. Če se bo med pripravljalnimi postopki izkazalo, da je delavec storil še kakšna druga dejanja, ki imajo za posledico disciplinsko odgovornost, bo tisti, ki vodi pripravljalni postopek (pravni referent), obvestil o tem tistega, ki je zahteval uvedbo disciplinskega postopka, in ga pozval, naj svojo zahtevo ustrezno razširi. Delavec mora ves čas vedeti, česa je obdolžen in česa ne, da bi mu bila tako omogočena obramba.

Namen pripravljalnega postopka je čim bolj olajšati kasnejše delo disciplinski komisiji. To pa pomeni, da je potrebno delavca zaslišati in da je potrebno v okviru tega postopka zbrati vse potrebne dokaze. To pomeni, da tisti, ki bo izvajal pripravljalni postopek, ne bo zbral samo tistih dokazov, ki delavca bremenijo, pač pa tudi tiste, ki delavca

razbremenjujejo, ne glede na to, ali se delavec nanje sklicuje ali ne.

Ko omenjamo dokaze, ki bodo potrebni za ugotavljanje delavčeve odgovornosti, mislimo s tem na vsakovrstne dokaze, ki dokazujejo obstoj oziroma neobstoj določenega dejstva. Ni nobenih dokaznih pravil. Tako bodo dokazi, uporabljeni tudi v disciplinskem postopku, npr. zaslišanje prič, strokovno mnenje izvedencev, določene listine, ogled na kraju samem, alkotest, določeni predmeti itd.

Zaslišanje delavca, ki je v postopku, praviloma ni dokaz o njegovi odgovornosti. Kot dokaz bi se lahko štelo le morebitno njegovo priznanje očitane mu kršitve delovnih obveznosti.

O vsem, kar se dogaja v pripravljalnem postopku, je treba sestaviti zapisnik. Zapisnik bo vseboval osebne podatke delavca, ki je v postopku, oziroma priče in bistveno vsebino njegove izjave, kakor tudi navedbo tistega, ki je

zapisnik sestavil. Tisti, ki je dal svojo izjavo na zapisnik, naj jo podpiše. Nepodpisani zapisnik nima nobene vrednosti. Če zaslišani delavec (oz. priča) noče podpisati zapisnika, mora tisti, ki vodi zapisnik, to zabeležiti in opisati.

Pri vsakem dejanju v disciplinskem postopku mora biti delavcu, ki je v postopku, omogočeno, da sodeluje pri takem dejanju. Aktivna navzočnost delavca v disciplinskem postopku je njegova pravica, ki mu jo je treba omogočiti. Če se delavec noče udeleževati disciplinskega postopka, čeprav mu je to bilo omogočeno, se lahko postopek nadaljuje tudi brez njega.

Delavcu se zagotovi navzočnost v disciplinskem postopku oziroma v posameznih fazah z vabilom. Vabilo mora biti podrobno in natančno, tako da bo delavec vedel, h kakšnemu procesnemu dejanju je vabiljen. Vabilo je treba vročiti osebno. Zaradi kasnejšega dokaza, da je delavcu vabilo res bilo vročeno,

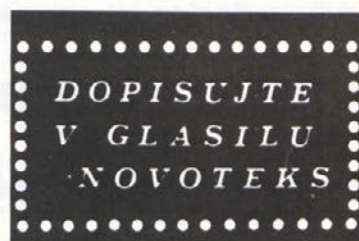
mora delavec podpisati sprejem vabila. Če vabila ni možno vročiti neposredno, mu je treba vabilo poslati po pošti s priporočenim pismom na zadnji naslov, ki ga je dal kadrovska služba. Če delavec vabilo odklanja ali ker njegov naslov ni znan, se pošiljka nabije na oglasno desko ali na drugo vidno mesto.

V vseh fazah disciplinskega postopka, v pripravljalnem postopku, pred disciplinsko komisijo in pred organom druge stopnje, ima delavec, ki je v postopku, pravico zahtevati, da ga zastopa njegov pooblaščenec.

Delavca lahko zastopa sindikat, če on to zahteva ali privoli, odvetnik ter vsak polnoletni državljani SFRJ ne glede na to, ali je odvetnik oziroma delavec temeljne organizacije, v kateri teče disciplinski postopek.

(Nadaljevanje sledi)

MARIJA HODŽIČ, iur.

Nesreče v 9 mesecih 1980

Do nesreč pri delu pride zaradi več vzrokov, med katerimi so najpogostnejši: neupoštevanje osnovnih določil za varno delo, neuporabljanje predpisanih osebnih zaščitnih sredstev, nepazljivost pri delu itd. Približno 70–80 odst. vseh nesreč se zgodi ravno zaradi nepazljivosti pri delu, kar pomeni, da je prisoten človeški faktor.

Iz tega vidimo, da je največkrat posameznik tisti, ki je neposredno kriv, da se pri delu poškoduje. Verjetno, da so nekateri celo taki, ki mislijo, da osebna zaščitna sredstva niso potrebna oz. jih nočejo uporabljati, pa čeprav so predpisana s pravilniki, ki veljajo za vse enako.

Resnično je že čas, da se odnos do varstva pri delu spremeni v pozitivnem smislu. Omenil sem že, da je približno 80 odst. vseh nesreč posledica nepazljivosti. Posamezniki mislijo, kako se jih nesreča oziroma poškodba sploh ne

more „prijeti“, ko pa se poškodujejo, ostanejo brez besed ali pa iščejo vzroke vsepovsod drugje, le sebe izključijo. Toliko za uvod, sedaj pa pogledjmo nesreče v letošnjih 9 mesecih.

Zgodilo se je 67 nesreč, od tega 54 pri delu, 13 pa na poti na delo in z dela. Vse nesreče so lažjega značaja (padeč, udarci, urezi, odrgnine). V poročilu so zajeti podatki za vse tozd in DSSS, razen TOZD konfekcija III. Trebinje.

Iz podatkov in tabele je razvidno, da smo v devetih mesecih letošnjega leta izgubili 624 delovnih ur zaradi nesreč pri delu, kar je za 128 delovnih dni manj, kot v enakem obdobju leta 1979.

Številno izgubljenih delovnih dni zaradi nesreč na poti na delo in obratno pa se je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta povečalo za 117 delovnih dni.

Skupen izpad dohodka zaradi nesreč (pri delu in na poti)

znaša 711.613 dinarjev. Največji izpad je v tozd Tkanina, kjer znaša 477.708 dinarjev oz. 67 % celotnega izpada. Tozd predilnica Metlika ima 72.922 din, Konfekcija I. Novo mesto 68.055 din in Konfekcija II. Vinica 92.928 din izpada.

V primerjavi z ostalimi panogami industrije so ti izpadi dohodka sorazmerno majhni, vendar poudarjam, da bi lahko bili z več pazljivosti in bolj doslednim izvajanjem varnostnih določil še manjši.

RATIMIR FILEJ

TOZD oz. DE	Št. nesreč pri delu	Št. nesreč na poti	Št. izgubljenih del. dni-pri delu	Št. izgubljenih del. dni-na poti	Skupaj število izgubljenih del. dni
Pred. Metlika	13	1	78	23	101
Konf. I. N. m.	5	1	45	20	65
Konf. II. Vinica	9	-	96	-	96
Predilnica II	7	2	80	131	211
Priprava	2	2	6	40	46
Tkalnica	8	1	86	23	109
Apertura	4	4	22	85	107
Pletilnica	-	-	-	-	-
IVS	3	1	76	15	91
DSSS	3	1	135	17	152
Trgovina	-	-	-	-	-
Skupaj	54	13	624	354	978

Udeleženci partijske konference izpred 40 let v Dolenjskih Toplicah s skupino zaslužnih starejših aktivistov KP obletošnjem srečanju.

Naša odprtost

... Socialistična Jugoslavija je v dosežanju razvoju dosegla ogromen napredek. S tem se je v praksi uveljavil naš sistem samoupravljanja, družbeni razvoj, ki ga je spodbujala in usmerjala naša zveza komunistov. Ne želim trditi, da v našem razvoju nismo begali in delali napak. To ni prizanešeno nobeni družbi. Prav ta odprtost, s katero smo vselej obravnavali tudi takšne pojave, je v marsičem pomagala, da smo jih uspešno odpravljali..." TITO

NOSILEC OBRAMBNE POLITIKE JE NAŠ DELOVNI ČLOVEK

... Zasnova splošne ljudske obrambe Jugoslavije je trajna. Njeno bistvo je v tem, da so nosilci osvobodilnega boja oziroma obrambne politike in prakse ter njena poglavitna moč in jamstvo za uspeh — delovni človek, delavski razred, vsi narodi in narodnosti Jugoslavije. Na podlagi izkušenj iz narodnoosvobodilne vojne in na podlagi vsega, kar je doseženo v družbenem razvoju Jugoslavije, je v SFRJ izdelana zasnova v organiziranju celotne družbe za obrambo. Obramba je postala dejavnost samoupravne socialistične družbe, neodtujljiva in nedotakljiva pravica delovnega človeka in občana, delovnih organizacij, družbenopolitičnih skupnosti in organizacij državnih organov in vseh drugih družbenih institucij in dejavnikov. Vsemu temu je dajal pečat razvoja in organiziranosti tovariš Tito..."

NIKOLA LJUBIČIČ

DANILO KOVAČIČ

Prijetno obujanje spominov: tovariši Franc Leskošek—Luka, Vida Tomšič in Niko Šilih na srečanju v Dol. Toplicah jeseni 1980.

Obletnica partijske konference novomeškega območja 1940-1980

21. novembra 1980 je bila v Dolenjskih Toplicah slavnostna seja, posvečena 40-letnici partijske konference novomeškega okrožja. Slavnostni govornik v Dolenjskih Toplicah je bil tovariš Niko Šilih, udeleženec okrožne partijske konference leta 1940.

Pred spominsko slovesnostjo, točno 12. novembra, je bila v Dolenjskih Toplicah tiskovna konferenca, ki je bila uvod v proslavo 40. obletnice tega pomembnega dogodka.

Tiskovna konferenca, katere so se udeležili predvojni komunisti Vilma Pirkovič, Niko Šilih, dr. Franc Kočevar, Jože Ravbar, Rudo Zupanc, Anton Henigman in Srečo Prezelj, je bila izredno doživeta ura zgodovine. Predvojni revolucionarji so nam predstavili revolucionarno gibanje na Dolenjskem med obema vojnama in v prvih dneh oborožene vstaje.

Glede na pogoje dela komunistov po zloglasni obznani je bila potrebna najstrožja konspiracija partijske aktivnosti, zato niso ohranjeni skoraj nikakršni zapisi o delovanju takrat močnih partijskih organizacij v Novem mestu, Šentjerneju in Dolenjskih Toplicah. Obznana je sicer nekoliko zavrla partijsko dejavnost, jedro pa je ostalo

— komunisti so delovali v ilegali.

Tik pred vojno se je partijska organizacija v Novem mestu močno okrepila, tako da je postala ena najmočnejših baz na Slovenskem, center upora in vstaje slovenskega naroda.

Izredno zanimivo je bilo poslušati spomine prisotnih revolucionarjev, ki so analitično in doživeto obujali spomine na obdobje revolucionarnega delavskega gibanja med obema vojnama. Močno mi je bilo žal, da ne premoremo majhnega magnetofona, ker bi bilo zelo zanimivo na traku ohraniti spomine ljudi, ki so soustvarjali današnji čas v najtežjih pogojih ilegalnega boja. Iz razgovora se je videlo, da je bilo ves čas med obema vojnama partijsko delo nepretrgano, da so prihajali iz leta v leto novi, predvsem mladi ljudje, skojevci, ki so množili komunistične vrste in nadaljevali začeto revolucionarno delo. Ponosni smo lahko na ta čas. Malo katero mesto, razen Ljubljane in Maribora, se lahko ponaša s tako razgibanim in uspešnim partijskim delom, kot je bilo v tem času v Novem mestu.

Današnji čas je dediščina vsej tej generaciji. Vsakdo, ki je v svojem času prispeval v napredek te naše takrat zaostale in eksploitative Dolenjske, je

prispeval svoj del in to ne sme iti v pozabo, to je potrebno ohraniti za prihodnji čas.

Na to predvojno napredno vrenje smo lahko ponosni. Ohraniti moramo spomine, tudi ta tiskovna konferenca in izpovedi predvojnih revolucionarjev o dogajanjih pred prvo partijsko konferenco novomeškega okrožja, ki je bila 8. septembra 1940 v Dolenjskih Toplicah, in času prvih dni oborožene vstaje bodo prispevali k ohranitvi spominov.

V sestavek „NOVOTEKSU na beograjskem sejmu: srebrna košuta“ se je v zadnji številki našega glasila vrinilo več grdih tiskarskih napak, ki jih s tem popravljamo:

9. odstavek objavljenega gradiva se mora pravilno glasiti takole:

„Na letošnjih sejmih smo prejeli poleg „ljublanskega zmaja“ na sejmu mode na Gospodarskem razstavišču za baby program še plaketo skopskega sejma ter srebrno košuto za tkanine, posebej za moška in ženska oblačila art. CIRIL.“

Še grše je bil natisnjen 9. odstavek, ki se mora pravilno glasiti takole:

„Veseli smo, da smo prejeli visoko priznanje, ki jih podeljuje Beograjski sejem kot organizator te velike manifestacije. Komisijo, ki podeljuje „košuto“, sestavljajo profesorji akademije za uporabno umetnost, kreatorji ter potrošniki.“

Opravičujemo se piscu in bralcem zaradi napak, katerih naše uredništvo ni krivo. Stavni stoji pri „Dolenjskem listu“, kjer grafično pripravljajo naš časopis, so do konca iztrošeni in delajo v zadnjih izdihljajih. Zato toliko tiskarskih in drugih napak, ki jih tudi sicer zasledite na straneh glasila NOVOTEKS. V imenu delavcev Dolenjskega lista prosimo za razumevanje težkega položaja, v katerem se nahaja ta kolektiv.

UREDNIŠTVO

Preurejena je ambulanta – zadovoljni delavci

Vsi zaposleni v DO Novoteks Novo mesto in upokojenci smo verjetno že imeli potrebo po zdravstveni uslugi v naši ambulanti. O tej naši ambulanti bi rada napisala nekaj vrstic, ker si z novo ureditvijo to prav gotovo zasluži.

Vrsto let je bila naša ambulanta majhna in siromašno opremljena. Z rastjo tovame se je povečalo število delavcev in s

tem tudi potrebe po zdravstvenih storitvah oziroma uslugah. Ambulanta je postala pretesna za osebje kot za paciente. Zato smo jo letos preuredili. Zamenjali smo nekaj pohištva, povečali in barvno malo osvežili.

Na zadovoljstvo naše zdravnice Tatjane in sestre Anice ter vseh nas, ki imamo opraviti z njima, je takšna obnova zelo

dobrodošla. Zahvaliti se moramo našim delavcem v IVS za uspešno opravljeno delo, in nabavnemu sektorju za pravočasen nakup novega materiala, pa tudi vsem, ki ste imeli v tem času potrebe po zdravstvenih storitvah za potrpljenje v začasni ambulanti.

VANDA KASTELIC

Referendum je uspel

3. decembra 1980 smo z glasovanjem na referendumu potrdili temelje srednjeročnega plana temeljnih organizacij in delovne skupnosti skupnih služb za obdobje 1981 – 1985. Izidi glasovanja so naslednji:

Iz poročila je razvidno, da se je referendumu udeležilo 82,33 % delavcev ter je „ZA“ glasovalo kar 72,76 % od vseh zaposlenih v delovni organizaciji NOVOTEKS.

Temelji srednjeročnega plana za obdobje 1981 – 1985 vsebujejo bistvene elemente naše poslovne politike na osnovi stabilizacijskih prizadevanj, ki zagotavljajo našo socialno varnost. Zato je bilo prav, da smo se v takem številu izrekli „ZA“.

S. B.

	Vpisanih volilcev	Glaso- valo	% ude- ležbe	G l a s o v a l i				Neveljavni
				"ZA"	%	"PROTI"	%	
TKANINA	916	756	82,5	643	70,2	70	7,6	43
KONF. I	247	206	83,4	175	70,9	27	10,-	4
KONF. II	239	213	89,13	186	77,8	25	10,4	2
KONF. III	368	277	75,27	256	69,5	11	2,9	10
METLIKA	347	274	78,96	246	70,8	16	4,6	12
TRGOVINA	86	78	90,70	78	90,7	-	-	-
DSSS	294	252	85,71	233	79,2	17	5,7	2
	2.497	2.056	82,33	1.817	72,76	166	6,64	73 2,92

V temeljni organizaciji TKANINA so po posameznih enotah glasovali:

PREDILNICA	165	134	81,21	115	69,9	10	6,06	9
PRIPRAVA	183	149	81,42	136	74,3	8	4,3	5
TKALNICA	207	170	82,12	155	74,8	10	4,8	5
OPLEMEN.	272	234	86,02	176	64,7	37	13,6	21
IVS	89	69	77,52	61	68,5	5	5,6	3
	916	756	82,53	643	70,20	70	7,64	43

nosili kratek plašč ali neke vrste palerine, ki je bila največkrat podložena s krznom. Jopič je imel stoječ ovrtnik, iz katerega je štrlel škrobljen naborek srajce. Sčasoma je postal naborek vedno večji in postal je samostojno oblačilo. Premer njegovaga kroga je dosegel pol metra, imenovali so ga mlinsko kolo. Hlače so pokrivala le polovico stegna; bile so natlačene z žimo ali s podobnim materialom in so dajale videz buče. K hlačam so nosili ročno pletene svilene nogavice. Leta 1589 je izumil Anglež Williani Lee stroj za pletenje nogavic, ki je kmalu izpodrinil ročno pletenje. Svilene nogavice postanejo od tedaj luksuzni artikel, dosegljiv le premožnim slojem.

Španske dame so nosile nazaj počesane lase, včasih s prečko na sredini. Pokrite so bile z avbo ali visokim klobučkom z ozkimi krajci. Čevlji so bili koničasti, nogavice pletene.

Španska moda je dajala prednost temnim barvam, predvsem črni, v drugih evropskih deželah pa so jih odklanjali.

Na svilo in žamet so šivali razen okrase iz dragega kamenja in biserov, ki so jih zaplenjali v kolonijah. Nov luksuzni artikel so bile čipke, s katerimi so krasili vratni izrez srajce in druge robove. Čipke so začeli izdelovati v 16. stoletju v Italiji; od tam se je izdelovanje razširilo po vseh evropskih deželah.

Španska dvorna noša 1550 - 1620

V 16. stoletju je postala Španija glede na bogata posestva v Evropi in čezmorskih deželah glavna vodilna sila v Evropi. Španski vladajoči krogi so močno zatirali meščansko in kmečko ljudstvo. Prezirali so reformacijo in humanizem. To so poudarili celo z načinom oblačenja; z uporabo kovinskih paličic in obročev ter s pretiranim vatiranjem so ustvarili modo stožčaste in ovalne oblike, ki je zakrivala naravno obliko telesa, moda, ki je bila neuporabna za delovne ljudi.

Moški so nosili oprijet, močno vatiran jopič z dolgimi rokavi. Jopič je bil v pasu prevezan in je imel kratko nastavljeno krilce. Čez jopič so

Naborki okrog vratu so zahtevali kratke ostrižene lase. Moški so nosili brke in koničasto brado. Pokriti so bili z baretko ali s klobukom z ozkimi krajci. Čevlji so bili ozki s konico. K modnim dodatkom so spadale parfimirane rokavice in robček, ki je bil v rokah španskih kavalirjev le kot okras.

Ženske so nosile spodnje in zgornje obleke. Zgornja je bila iz dragocene tkanine, bogato okrašena z zlatimi nitmi, biseri in dragulji. Spodnja pa je imela bogato okrašene rokave, ker jih zgornja obleka včasih ni imela. Za razširitev kril so uporabljale blazinice iz klobučevine ali žime, ki so jih nameščali ob bokih. Pozneje so nosile krinoline, krila na obroče. Spodaj so nosile žitovec, izdelan iz kompaktnega blaga z vdelanimi kovinskimi paličicami, ki je stiskal prsi v plosko, nenaravno obliko. Žitovec se je spredaj podaljšal čez naravno linijo in je bil oblikovan v konico, kar je tvorilo stožčasto obliko. Tudi ženske so nosile pod brado večje in manjše nabornice.

Ob 25. obletnici potovanja v službi miru in sožitja med narodi sveta

EPILOG

Danes, 25 let od našega velikega potovanja v službi miru v Indijo in Burmo, sem ponosen in srečen, da sem s tovarišem

Piše: Ivan Ivkovič

Zopet na Reki

11. februarja ob pol devetih zjutraj pristajamo v reški luki. Torpedni čolni z svojo močjo vozijo mimo nas. Mornarji na torpednih čolnih nas pozdravljajo z robnim pozdravom. Nad nami so fotoreporterji v helikopterju, da posnamejo slikovni zapis vrnitve tovariša Tita s te zgodovinske poti.

V morju nas spremljajo športni čolni in jadrnice. Oglašajo se sirene tovarn in usidranih ladij. Pristanišče in ladje so nabite z množico, celo na strehi visokih stavb v reški luki je polno ljudi. Na obali ni več prostora, vse je polno, zatrpane so tudi vse stranske ulice in ceste. Z ladje smo videli velik transparent z napisom „DOBRO NAM DOŠLI“. Iz štirih topov streljajo častno salvo. Vsa Reka je grmelala v radosti in veselju, vrnili se je naš Tito svoji domovini.

Tovariš Tito in vsi visoki državniki na palubi odzdravljajo veliki množici ljudi. Ob 9. uri je tovariš Tito opravil pregled postrojene posadke Galeba in zapustil ladjo.

Z galeba streljamo častni salut. Igrajo himno, vsi stojimo kot da bi bili prikovani. Ponovno srečanje z domačim krajem in ljudmi je bilo ganljivo.

Po prirčnem pozdravljanju s soborci in sodelavci na obali je tovariš Tito opravil pregled po-

strojene častne straže in spregovoril zbranim ljudem na obali in vsem Jugoslovanom. Govoril je o svojih vtisih s tega potovanja in rezultatih misije v službi miru in sožitja med narodi, prinesel je pozdrave narodov držav, ki smo jih obiskali.

Pohvalil je vse člane eskadre, ki ga je na tem zgodovinskem potovanju spremljala in dal vsem štirinajstdnevni nagradni dopust.

Po tem govoru se je odpeljal v Opatijo. Povabil je vse mornarje, ki so bili z njim na tem potovanju, na sprejem v počastitev srečne vrnitve v domovino. Temu vabilu smo se veseli odzvali. Okoli 17. ure smo se s posebno ladjo odpeljali v Opatijo, kjer nam je bil v hotelu Kvamer pripravljen sprejem. To je bilo srečanje vseh, ki smo bili na tem potovanju, z visokimi osebnostmi Jugoslavije, ki so bili v času našega pota v domovini.

Tovariš Tito je bil izredno razpoložen; imenoval nas je „male ambasadore“. S pesmijo in veseljem v družbi s tovarišem Titom ter z drugimi osebnostmi političnega in gospodarskega življenja Jugoslavije smo bili srečni dolgo v noč.

Naslednji dan smo odpeljali našo glasbo v Split; tudi tu je bila polna obala ljudi, ki so pozdravljali vrnitev Galeba v domovino. Od tu smo se odpeljali v Pulo in na dopust. Vsi, s

Maršal Tito in predsednik Naser na ladji v Sueškem prekopu leta 1955.

katerimi smo se na potovanju domov srečevali so vedeli, da smo mi tisti Titovi mornarji, ki smo bili s predsednikom na potovanju miru v Indiji in Burmi, ker smo bili od sonca počrneli.

Pripovedovali smo ljudem o krajih in ljudeh, katere smo na tem potovanju spoznali. Z vseh strani so nam postavljali vprašanja, mi pa smo ponosni odgovarjali. Tudi danes, po 25 letih, sem ponosen na srečo, ki sem jo imel, da sem bil v spremstvu Tovariša Tita.

Spomenica in odlikovanje, ki sem ga prejel od tovariša Tita, sta mi drag spomin na to srečanje.

No, to ni bilo moje zadnje potovanje v spremstvu tovariša Tita. Še enkrat sem bil tako srečen, da sem lahko spremljal tovariša Tita na njegovem zgodovinskem potovanju. Bilo je to leta 1955, ko je tovariš Tito obiskal Etiopijo in Egipt. Na obeh potovanjih sem pisal dnevnik, dnevnik mornarja, ki me danes spominja na obe potovanji.

Titom bil na tej poti. Ponosen sem na odlikovanje, ki smo ga prejeli po končani poti. To je bilo prvo odlikovanje s Titovim likom nasploh.

25. let ni tako dolga doba, vendar pa zopet tolikšna, da je način življenja takrat in danes kot noč in dan. Spomnimo se, da so to bila prva povojna leta, da je bila domovina osiromašena v vojni in da smo povsod gradili, da bi si ustvarili lepše življenje.

Spominjam se, da so bili fotoaparati takrat prava redkost, da je le redkokatera družina imela radijski sprejemnik. Na ulicah so bili zvočniki, preko katerih so bili ljudje seznanjeni o dogodkih v svetu. Ljudje so se v gručah zbirali na trgih, ulicah in pri tistih srečnežih, ki so imeli radijske aparate ter spremljali Titovo pot v službi miru. O televiziji smo takrat že slišali, prve sprejemnike pa smo dobili pri nas šele 10 let pozneje. In če danes primerjamo življenje s tistim pred 25 leti, smo lahko ponosni na našo razvojno pot, po kateri nas je vodil tovariš Tito.

IVAN IVKOVIČ

Medalja za pot predsednika Tita v Indijo in Burmo pred 25 leti je ena prvih jugoslovanskih spomenic z likom tovariša Tita in predstavlja pomemben zgodovinski dokument o nastajanju gibanja neuvrčenih držav. Tako odlikovanje je dobil tudi naš sodelavec Ivan Ivkovič, ki v današnji številki tovarniškega glasila zaključuje prijetne spomine na to zgodovinsko pot maršala Tita.

Kozara

Krenili smo po gozdni poti ob potočkih in med pogovorom o tem, kaj smo doživeli včeraj, smo prispeli na asfaltno cesto, ki vodi na vrh Mrakovice. Prehiteli smo nas avtobusi, polni obiskovalcev, ki so tudi hiteli na kraj, kjer je postavljen spomenik kozarski epopeji. Na cesti se nam je pridružil Burgo iz Prijedora, ki nas je spremljal na poti. Med kratkočasnimi pogovori smo prispeli na planjavo pred spomenikom in hotelom. Ogleдали smo si hotel, ki je zelo lep in je predvsem namenjen oddihu ljudi, ki so potrebni svežega zraka; tu je tudi delavsko o klimatsko zdravilišče.

Naj vam približno predstavim ta kraj in Kozaro.

Kozara, gorovje v zahodni Bosni, se razteza med rekami Savo, Uno, Sano in Vrbasom. Pogorje je dolgo 75 km, široko poprečno 18 do 20 km, v svojem srednjem delu pa dosega 25 km. To gorsko področje meri 1500 km². Najvišji vrh je visok 978 m, na katerem je televizijski pretvornik. Na vrhu Mrakovice je velik spomenik partizanom, padlim v bitki na Kozari v juniju in juliju leta 1942.

Kozara je znana zaradi svoje vdanosti revoluciji in množične udeležbe ljudstva pri vstaji.

V toku štiriletnih bojev od 1941 do 1945 je Kozara dala preko 21.000 borcev. V borbi je izkrvavelo 9500 kozarskih bork in borcev, v fašističnih taboriščih smrti je bilo ubitih ali pa je umrlo zaradi trpinčenja in lakote 2500 Kozarčanov. V končnem seštevku je umrl ali padel vsak šesti. Kozarska epopeja je vezana na leto 1942, ko je področje Kozare napadlo preko 45.000 sovražnikovih vojakov. Tej veliki sili se je zoperstavljalo cela 2 meseca 3.500 partizanov, katerim se je pridružilo in pomagalo vse prebivalstvo Kozare.

Ljudje so ta boj opisali v pesmi: „O Kozara ne treba ti kiše, heroji te krvlju natopiše.“ V spomin na slednjim pokolenjem so del Kozare proglasili za nacionalni park. Ta obsega 3375 ha. V središču parka, na jasi na planoti imenovani Mrakovica, so postavili veličasten spomenik Kozarčanom, padlim v revoluciji. Spomenik je delo akademskega kiparja Dušana Djamonje iz Zagreba. Poleg spomenika je v okviru celotnega kompleksa spomska nagrobnica, muzej NOB in nov hotel pred stopniščem v centralnem delu spomskega parka.

Veličasten spomenik Dušana Djamonje na planoti Mrakovica – v nepozabnem spomin in zahvalo junakom partizanske Kozare.

V bližini Mrakovice gradi mladina rekreacijski center ZSMJ; ta je poleg sodobnega na Sutjeski največji. Ta rekreacijski center gradijo, da bi mladi iz vse Jugoslavije v čistem planinskem zraku nabirali moči, se napajali s herojski padlih za svobodo in se jeklili za naloge, ki jih bodo prevzemali od starejših. Torej ne spoznavajo le slavne dni naše revolucije, uži-

ki nam je sicer bil nadležen, vendar nam ni mogel skaliti veselja ob dejstvu, da smo sprejeto nalogo dokončno in v celoti uresničili.

Popoldan sta prišla k nam v dom tov. Rifet in njegova žena Kika; prinesla sta nam še toplo pito, ki jo je tov. Kika spekla, ko je prišla iz službe. Ni treba posebej poudariti, da nam je teknila, še bolj kot to pa smo bili navdušeni nad pozornostjo teh ljudi, katere odraz je bila tudi sveža pita.

Slabo vreme, ki se ni hotelo unesti, je bilo vzrok, da smo se odločili, da zjutraj odrinemo domov. Dogovorili smo se, da nas bo tov. Rifet prišel iskat do križišča za Kotlovačo.

Zvečer smo pripravili nahrbtnike in odšli na počitek. Zjutraj smo se takoj po zajtrku poslovili od prijaznega oskrbnika doma in odšli proti križišču. Dež nas je zopet spremljal vso pot. Na cesti nas je že čakal Rifet in vkrcali smo se v stoenko. Tov. Rifet nas je odpeljal v Banja Luko. Tu smo se vsi ustavili na občini pri prijateljih tov. Danila in Rifeta. Tudi to snidenje je bilo nad vse toplo in ni minilo brez obveznega šilca in kave. Kar prehitro smo se morali posloviti, kajti iz Banje Luke v Novo mesto smo morali z avtobusom.

Pot nam je hitro minila in spet smo bili v Novem mestu. Prijetno nam je bilo ob zavesti, da smo uspeli in da smo zopet doma. Tako se je končal naš pohod od Novega mesta do Kozare. Razšli smo se z mislijo, da bomo še kdaj poizkusili kaj podobnega. Tudi jaz končujem s svojim potopisom in upam, da vas nisem dolgočasil in da sem vam uspel povedati tudi kaj zanimivega.

PETER KUMER.

Planinski dom v Kotlovači.

vajo tudi lepote Kozare, ki je lepa in primerna za počitek v letnih in v zimskih mesecih.

Ko smo si ogledali spomenik in muzej NOB, kjer smo videli tudi film o grozotah, ki so se dogajale v teh krajih, smo si ogledali tudi rezidenco, kjer je bival tovariš Tito. Tu je bila proslava ob odkritju spomenika na Mrakovici. Polni novih vtisov od bližnjega spoznanja dela zgodovine, smo se vsedli na avtobus, ki nas je peljal do križišča, za Kotlovačo. Izstopili smo, se poslovili od tov. Burga in se napotili v naš planinski dom. Tik pred domom nas je začel močiti naš stari znanec – dež,

Hotel na Mrakovici pred stopniščem, ki vodi k spomeniku.

Najpomembnejši zbor delavcev v 1981

Pred III. kongresom samoupravljalcev Jugoslavije

Skupščina Zveze sindikatov Jugoslavije je na svojem zasedanju 20. novembra 1980 sprejela informacijo odbora za sklic in priprave tretjega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije. Ob tej priložnosti je naložila vsem osnovnim in občinskim organizacijam Zveze sindikatov, da v združenem delu takoj in brez odlaganja prično in organizirano povezuje najširšo razpravo delavcev o temeljnih vprašanjih, ki so vsebovani v okvirnih smernicah in tezah za pripravo kongresa.

Če vemo, da se morajo v sorazmerno kratkem času opraviti zelo obširne priprave in najširše sodelovanje delavcev v predkongresni razpravi, kakor tudi, da so pri tem še druga zelo obsežna dela in naloge, ki jih mora s tem v zvezi pripraviti Zveza sindikata, skupščina ZSJ meni, da je nujno, da ob široki razpravi delavcev v združenem delu tečejo hkrati tudi ostale nujne politično-organizacijske, programsko-vsebinske in operativne priprave. Te priprave je potrebno tekoče opraviti in s

tem prispevati k stalnemu širjenju in kvalitetnemu bogatenju začete aktivnosti.

Predsedstvo ZSJ mora pripraviti predlog širokega in podrobnega programa akcije, ki bo sprejeta na naslednji seji ZSJ.

Program informativno – propagandne aktivnosti v pripravah za kongres

Delovna skupina odbora za sklic in pripravo III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije za informativno-propagandno dejavnost je sprejela in dala na razpolaganje uredništvom tiska, radia in televizije, kakor tudi drugim informacijskim službam

in organizacijam OKVIRNI PROGRAM aktivnosti.

Izhajajoč iz okvirnih smernic za pripravo kongresa, ki so bile objavljene v „Komunistu“ in v sindikalnih glasilih, program informativno-propagandne aktivnosti predvideva, da se v vseh sredinah zagotovi celovito obveščanje naše in tuje javnosti o skupnih pripravah kongresa, o toku dela kongresa in o vsebini dokumenta, katerega bo ta najpomembnejši zbor delavcev v letu 1981 sprejel.

V tem smislu je v skupini za informativno-propagandno aktivnost posebej poudarjeno, da se bodo vsa glasila takoj lotila k izdelavi programa svojega delovanja v času priprav in času samega kongresa.

Spodbujali bodo izdajateljske organizacije, da v svojih glasilih

in raznih priložnostnih publikacijah v jeziku naših narodov in narodnosti, pa tudi v tujih jezikih, objavljajo prispevke s kongresno vsebino.

Delovna skupina se bo v polni meri angažirala za povezovanje z ustreznimi izobraževalnimi, kulturnimi, zabavnimi, delovno-proizvodnimi, športnimi in drugimi manifestacijami s temo kongresa. Delovna skupina ima dve operativni podskupini: za informativno-propagandno delovanje v državi in za delovanje v tujini. Vsaka od njih bo spodbujala sodelovanje s sredstvi informiranja, s kulturnimi in družbenimi organizacijami, posebno pa se bo povezovala s sredstvi informiranja v organizacijah združenega dela preko ustreznih publikacij, namenjenim tovarniškim glasilom. S tem v zvezi bodo tudi organizirali spremljanje vseh prispevkov v tovarniških glasilih.

Priporočajo, da v času do kongresa sredstva informiranja čim popolneje spremljajo javno razpravo, pišejo o vsebini pojavov, problemov, izkušnjah iz samoupravne prakse, kakor tudi o spodbudah in predlogih, da določene težave in slabosti hitreje odpravimo.

Nagrade za inovacije s področja izboljšanja pogojev dela

Rok za predložitev prijav: 1. marec 1981

Koordinacijski odbor ZSJ za inovacije je razpravljal o uvedbi nagradnega razpisa za najuspešnejše inovacije s področja izboljšanja pogojev dela in razen ostalega priporoča uredništvom tovarniških glasil, da prispevajo k še popolnejšemu seznanjanju delavcev z vsebino in nameni tega razpisa. Zato objavljamo besedilo razpisa.

„Na osnovi odločitve ZSJ od 30. IX. 1979 koordinacijski odbor ZSJ za inovacije razpisuje

nagradni natečaj za najuspešnejše inovacije s področja pogojev dela

Nagrade bodo podeljevali 1. maja, ob prazniku dela, za leto 1981. Po tem razpisu bodo podeljene:

– dve prvi nagradi po 30.000 dinarjev,

– dve drugi nagradi po 20.000 dinarjev,

– dve tretji nagradi po 10.000 dinarjev.

Pravico do udeležbe imajo vsi delavci, katerih inovacije izpolnjujejo naslednje pogoje:

– humanizirajo delo; izboljšujejo pogoje dela; zmanjšujejo ali odpravljajo možnost poškodb pri delu; zmanjšujejo težke posledice poškodb pri delu; odpravljajo ali močno zmanjšujejo poklicna obolenja; odpravljajo razne vzroke bolovanj delavcev odpravljajo vzroke, ki kvarno vplivajo na varnost dela; zmanjšujejo število beneficiranih delovnih mest; prispevajo h krepitvi delovne sposobnosti delavca; izboljšujejo varnost delavca pri delu; zmanjšujejo invalidnost delavcev; povečujejo produktivnost in dohodek.

Prijavljene inovacije se morajo nanašati na izboljšanje pogojev dela in morajo sebovati:

a) prijavo in opis inovacije z dokumentom o stopnji uporabnosti,

b) dokaz oziroma obrazložitev učinka inovacije za zdravje delavca in izboljšanje pogojev dela,

c) obrazložitev in dokaz ekonomskih in drugih učinkov inovacije,

č) odlok ustreznega organa o vrednosti inovacije oziroma rešitve,

d) priporočilo osnovne organizacije zveze sindikatov,

e) točen naslov avtorja.

Pri ocenjevanju bodo imele prednost tiste inovacije, ki so v praksi že preizkušene in se z njo delovna organizacije že okorišča.

Prijave lahko pošljete od objave razpisa pa do zaključno 1. marca 1981.

Prijave se naslovijo Zvezi sindikatov Jugoslavije, koordinacijskemu odboru za inovacije, 11000 Beograd, Trg Marksa in Engelsa št. 5.

Dodatne informacije o nagradnem razpisu lahko dobijo zainteresenti po telefonu št. 011/330-481 intema 313.

Koordinacijski odbor ZSJ za inovacije

Izšle so knjige Prešernove družbe

Ravno pred našim največjim praznikom, dnevom republike, smo člani Prešernove družbe prejeli redno knjižno zbirko za leto 1980. V zbirki je 5 knjig in Prešernov koledar za leto 1981. Vsebinska teh knjig je bila že predstavljena v javnih občilih, zato o tem tu ne bi pisal. Da so knjige res primerno čtivo za vsakogar priča tudi to, da je med našimi sodelavci veliko naročnikov, članov Prešernove družbe in da je veliko zanimanje za knjige tudi po njihovem izidu.

Knjižna zbirka za leto 1980/81 je stala 240 din, medtem, ko jo je sedaj mogoče še dobiti za 360 din.

Knjižni dar leta 1981 za člane Prešernove družbe

V redni knjižni zbirki bo v letu 1981 Prešernova družba izdala te knjige:

- Prešernov koledar 1982
- Smiljan Rozman: TA GLAVNA URŠA, povest
- France Bevč: LJUDJE POD OSOJNIKOM, roman
- Miroslav Pahor, s sodelovanjem Ilonke Hajnal: PO JAMBORNI CESTI... V MESTO NA PEKLU, zgodovinski zapis
- Andreja Grum: HITRO PRAVLJENE JEDI, priročnik.

Prednaročniška cena za člane je 300 din (broširana), oziroma 400 din, vezana v celo platno, broširan je le koledar. Ta cena velja le za tiste, ki bodo naročino poravnali do 30. junija 1981. Pozneje naročene in plačane knjige bodo stale 350 din za broširane oziroma 450 din za vezane v platno. Knjižno zbirko za leto 1981 bomo prejeli ob obletnici rojstva Franceta Prešerna, 3. decembra 1981.

Janosch

HOLONEK ALI DOBRI BOG IZ GLINE

Janosch, s pravim imenom Horst Eckert, je gotovo ena najbolj privlačnih pisateljskih osebnosti v Zvezni republiki Nemčiji. Skozi življenje se je začel prebijati kot ključavničarski vajenec, bil je delavec v tekstilni tovarni, leta 1954 pa je opozoril nase z imenitnimi ilustracijami otroških knjig, h katerim je leta 1960 pričel pisati tudi lastna besedila. Nič manj priznanj kot za dela za mladino je dosegel s svojima romanoma »Saharin v solati« in »Holonek ali dobri bog iz gline«, za katerega je leta 1971 prejel tudi nagrado mesta Münchena — »Kulturförderpreis«.

V »Holoneku« opisuje dogajanje v letih 1930 do 1945, čas tako imenovane »velike nemške zgodovine«, kakor se ta kaže prebivalcem vasi Porombo ob nemško-poljski meji. S prostodušnim nasmeškom nam Janosch pripoveduje o Holonekovi mladosti, o njegovem odrasčanju in zrelih letih, kar vsa poteka med veselimi porokami, sredi pijančevanja, tihotapskih podvigov in skoroda butalskimi prizadevanji za »pravo eleganco«, dokler se braičevo veselo muzanje ob dogajanju, ki poteka v letih, ko se je sicer najbolj razraslo kruto fašistično divjanje, ne sprevrže v grenak, boleč nasmeš.

Vodilo tega sijajnega, z resničnim humorjem obarvanega in proti koncu tudi s krepko mero satire kaljenega romana je: »Vse je eno samo sranje. Kljub temu pa bi človek najraje sedel in se ob veselja zjokal v srajco.«

MESEČNA LJUDSKA REVIIJA »OBZORNIK«

je poljudna ljudska revija z zelo pisano in vsestransko zanimivo vsebino. Razen kratkih novel domačih in tujih pisateljev prinaša na 80 straneh vsak mesec zanimive članke z vseh področij znanosti in človeškega zanimanja. Zgodovina, potopisi, narodopisje, problemi daljnih dežel in ljudstev, razvoj tehnike in znanosti, revolucije in vojne, razvojna pot človeškega rodu ter perspektive prihodnosti, življenjske poti domačih in tujih znamenitih ljudi, zanimivi kulturni problemi in dogajanja, pa še pisane podobe iz narave in živalskega sveta. Revija posveča posebno pozornost umetniški in estetski vzgoji bralecev ter je bogato ilustriрана. Zanj se navdušujejo tako prosvetni delavci kot mladina, prav tako pa tudi ljudje vseh poklicev, od preprostih ljudi do izobražencev. V njej bomo še naprej objavljali poročila o delovanju Prešernove družbe, pisma, ki nam jih pošiljajo naši člani in odgovore nanje. Vabimo vas k sodelovanju.

Letna naročnina (12 števk) »Obzornika« 1981 je 300.— dinarjev, lahko pa jo poravnate tudi v največ treh obrokih, najkasneje do konca novembra 1981. Posamezna številka stane 30.— dinarjev.

Adil Jakubov

ULUGBEGOVI ZAKLADI

Ta obsežni zgodovinski roman je postavljen v obdobje, ko so v deželah okrog pravilnega Samarkanda divjali neizprosnih boji med potomci slovitoga kurkana Timurlenka, torej v sredino 15. stoletja. To je bil čas, ko je deželni vladar izredno napreden mož, pomemben znanstvenik in izumitelj — Timurjev vnuk Ulugbeg. Prav njegova razgledanost in človečanska naprednost pa sta bila marsikomu iz njegove barbarske okolice trn v peti. Medtem ko bi se Ulugbeg najraje posvečal astronomiji, razvoju medicine, glasbi in umetnosti, njegov lastni sin, častihlepni Abdul Lafit, žejan oblasti in bogastva, zbere okrog sebe najbolj zagrizene Ulugbegove sovražnike, verske fanatike in druge mračnjaške sile, ter se poskuša polastiti prestola. Učenjak in ljubitelj umetnosti je prisiljen, da si opasa sabljo, zaješe konja in se odpravi v boj proti lastnemu sinu, ki si je bil medtem že prisvojil dober del dežele, zakaj večina nekdanj najbolj zvestih Ulugbegovih pristav, šejkov, se je bila izdajalsko pridružil mlademu razboritu. A še preden Ulugbeg odjše v nemara odločilni spopad s sinom, pokliče k sebi svojega najbolj vdanega učenca, prav tako učbenjaka Alija Kuščija. Temu naroči vse potrebno, da bi lahko v primeru neizprosne, uničujoče usode rešil vsaj najpomembnejše zaklade. In tu, pred odhodom na odločilni boj z uporniškim sinom in njegovimi pristaši, se začne razpletati ta napeti roman.

BLODNI OGENJ IN PLAMEN

Max von der Grün

Praksa v firmi Thies

V našem novem obratu barvarne je montiran nov sodoben stroj za barvanje preje, katerega smo kupili od zahodnonemške firme THIES. Proces barvanja v tem stroju je voden popolnoma avtomatsko, preko računalnika P 40/80 firme „Pleiger“ s programiranim strojnimi programom za različna barvanja. Prav zaradi tako visoke stopnje avtomatizacije je firma THIES organizirala enotedensko prakso za zgoraj omenjeno avtomatiko, da bi nam dala vsaj osnovno znanje za upravljanje in odklanjanje napak, ki so pri tako visoki avtomatizaciji dokaj pogostne.

Praksa se je odvijala delno v firmi THIES v Coesfeldu, delno pri firmi „Pleiger“, ki izdeluje za THIES kompletne avtomatske naprave. Omeniti je potrebno, da se avtomatike na tako visokem nivoju ne da v popolnosti dojeti v teku enega tedna, saj take stvari na zahodu

razvijajo več let. Organizacija prakse je bila pripravljena precizno po nemško, tako da je bil čas pri teoretičnem kot tudi praktičnem podajanju maksimalno izkoriščen.

Na koncu je bilo izraženo obojestransko zadovoljstvo tako z naše kakor tudi z njihove strani, saj se zelo dobro zavedajo, da je tudi za njih bistvenega pomena, da tudi mi docela spoznamo njihovo tehniko. Le na ta način bomo lahko kos sodobni tehnologiji, ki jo zahteva moderni stroj. Moderno tehnologijo pa se da spoznati z dodatnim usposabljanjem, kar bi moralo biti tudi v bodoče v Novoteksu praksa, da najprej človeka naučimo delati, nato pa oba, stroj in strokovnjaka, maksimalno izkoristimo. Samo znanje in moderna tehnologija sta tista dva faktorja, ki lahko dasta naši tovarni kot celotni družbi večji kos kruha.

MILAN JAKŠE

Del knjižnega bogastva letošnje zbirke Prešernove družbe

Pri pastirjih v Žabjeku

Nekdanji bršlinski vaščan Janez Trdina, tja se je preselil oktobra 1867 z Reke, slovi kot izredno nadarjen opazovalec in zapisovalec vsega, kar so ljudska usta vedela povedati o tedanjem življenju v tem kraju in njegovi bližnji in daljnji okolici. Zlasti so njegovo pisateljsko žilico dražile vse ljudske pripovedi, verovanja, vraže in praznje marnje, ki so krožile od ust do ust, iz roda v rod. Tako je v njegovo literarno delo prišel tudi hrib Žabjek, ki se ga še danes zaradi različnih vzrokov drži nekoliko čuden sloves. Kakšne nevarnosti so na potnike prežale v Žabjeku v tistih časih in kaj so pomenili dimi vž abjeku takrat, nam pripoveduje Trdina v pripovedi Pri pastirjih v Žabjeku, iz katere je tudi ta odlomek.

Predno se je dodelala sedanja velika cesta, je šla pot čez Žabjek bolj na levo. Po tej poti so nosili konji dolensko in hrvaško vino proti Mimi peč, njihovi pobožni gospodarji, Gorenjci, pa so korakali peš za njimi in molili sv. roženkranc. Po novi cesti pa se vino več ne nosi, ampak vozi. Vozniki kolnejo, trpinčijo živino in počenjajo vse mogoče hudobije in grdobije. Sosebno na Velikem klancu se je izustilo več kletev, nego je na njem kamenja, peska in trave. Bog se strašno žali. Brez dvombe bi bila padla njegova šiba že zdavnaj na poživinjene voznike, ko ne bi prosila zanje čudna nočna procesija, ki jo vidijo včas, če je mesec, pobožni popotniki. Ta procesija se pomiče po stari poti, spredaj gredo natovorjeni konji, za njimi pa brezštevila množica po gorenjsko oblečenih romarjev, ki drže v rokah roženkrance. Včas, ali bolj poredkoma, se čuje tudi molitev. Ta molitev potolažuje božjo jezo, da ne stare velikocestnih preklinjalcev in morilcev uboge živine.

V Žabjeku je že marsikateri pravo stezo zgrešil in zablodil. Pastirji so mi povedali še dva glavna vzroka te neprilike razen coprnice. V gori se nahaja sem ter tja čuden koren, ki ne poganja nič cime. Poznajo in rabijo ga samo črnošolci, coprniki in drugi taki brezbožniki. Vidijo ga tudi duhovni, če so opravljeni kakor v cerkvi, drugače pa ne. Kdor ta koren prestopi, mu pride nekaj v glavo, da se ves zamisli in tako zajde s prave poti, da sam ne ve kako in kdaj in se zgubi v goščavi, da ga včas po cel dan ni nazaj. Sosebno nevarno je stopiti preko korena zvečer. Tak pade lahko v kako brezno in se ubije ali pa zajde tako

daleč, da se ne vrne nikoli več. Požro ga volkovi ali pa pogine od straha, lakote in žeje.

Nekateri človek pa zablodi tudi brez korena. Ko gre lepo po potu naprej in ne misli nič na nobeno nevarnost, se kar naenkrat krog njega vse pomrači in na obeh čuti, kakor da bi mu jih kdo prav zlahka zatisnil. Kmalu potem se mu zdi, kakor da bi ga potegnila neka roka kvišku, ali brez bolečine. Ko ga postavi zopet na zemljo in on spregleda, vidi, da se nahaja v takem kraju, kjer ga še nikoli ni bilo. Za človeka, kateremu se to pripeti, pravijo, da ga je zanesel Mrak. S tem Mrakom sem se bil seznanil že v Primorju; boje se ga zlasti praznovemski Kastavci. Po svoji velikosti in sili je bližnji sorodnik že omenjenemu hostniku in pa divjemu možu, ki živi v dolgi jami blizu lukenjskega grada.

Strahovi in pošasti prebivajo sploh v vseh podzemskih jamah. Matevž je trdil, kar je verjetno, da so iz tega vzroka bojazljivi hribovci mnoge zasuli in zamisli. Tudi domače živali pes in mačka pokazujeta v Žabjeku včas take lastnosti, kakršne

jima sicer niso prirojene. Fant je hodil vsako soboto iz Prečne na Kamence k dekletu v vas. Od konca se mu je pridružil neznan, prav majhen psiček. Spremlivši ga kakih petdeset korakov, se je zopet zgubil. Drugo soboto ga je spremljal mnogo dalje in je bil veliko večji. Tretjo soboto je šel z njim že do pol pota in je bil tak kakor volk. Fant se ga je začel bati, ali pregrešne navade ni mogel opustiti. Šesto ali sedmo soboto ga je spremlil prav do ljubice in je bil podoben bolj velikemu volu nego psu. Fant pove dekletu, kako ga je strah iti domov, ker ga neznanška zver pod oknom čaka, da bi šla z njim nazaj. Punca vzame blagoslovljene vode in jo ulije skozi okno na psa. Pes je na to tako zatulil, da se je vsa hiša stresla, in šel je od njega goreč dim in strašno zoprni smrad po žveplu. Ko se dim in smrad zgubita, ni bilo psa nikjer več, morda je pobegnil ali pa se pogreznil v zemljo. Fant je zdaj svoj greh spoznal in hvalil Boga, da ga je rešil iz tolike navamosti. V vas ni šel k dekletu nikoli več, ampak jo je vzel še tisti mesec za ženo.

Slaba bi se bila kmalu godila tudi neki dekli, ki je hodila ponoči v graščino koruzo ličkat. Ko se je vračala čez Žabjek domov v Potočarsko vas, je videla na potu večkrat zaporedoma mačko, ki se ji je zdela vsak dan večja in strašnejša. Bala se je ni, ali to jo je jezilo, kaj se ji zmerom nastavlja. Vzela je močno palico in začela udrihati po njej. Iz mačke pa so jele iskre švigati in mesto ene jih je bilo kmalu pet, deset, dvajset in bogve koliko. Dekla se prekrži in zdaj zadoni tudi prečenski

Portret Janeza Trdine: Ivan Vavpotič (okoli 1900)

zvon, da oznani bližnji dan. Kakor bi trnil, poskakajo mačke v goščavo in zginejo. Dekla se je zahvalila Bogu in od takrat ni šla nikoli več ponoči kam ličkat ali kaj drugega delat.

Prejšnje čase so goreli v Žabjeku zakladi na raznih mestih, sosebno na dnu okroglih dolcev in pa na kopici okroglih gričev. Ogrebali so se tako kakor povsod. Ali malokateri jih je znal vzdigniti. Kopači so spregovorili kako besedo in denar se je udril v zemljo, ali pa so se prestrašili pošasti, ki se o takem delu prikazujejo, in so pobegnili, predno so še prišli do zaklada. Nekateri so videli samo luč goret, ko pa so jeli ondi kopati, niso našli nič, zato ker niso poznali vseh pravil, ker niso vedeli, kako je bil denar položen v zemljo. V tej reči velja postava, da je treba zaklad ravno tako vzdigniti, kakor je bil spuščen v globočino. Nekateri ga spusti z obema rokama, drugi samo z eno, nekateri od spredaj, drugi za hrbtom, nekateri sede, ko ga zakoplje, na prst, ki jo je nanj nametal, drugi naredi v njej ris, moro ali pa kako drugo znamenje. Človek mora tedaj, še predno začne ogrebat, delati razna znamenja, ker se ne ve, kaj je potrebno.

Včas pomaga naključje. Nekdo je prikopal do lonca cekinov in ga zgrabil brž z obema rokama. Lonec pa se je začel umikati v zemljo. Kopač šine ponj samo z eno roko in zdaj ga je lahko pridržal in odnesel domov. To je prišlo od tega, ker je bil lonec samo z eno roko postavljen v jamo.

Dandanašnji ne leže v Žabjeku nobeni zakladi več. Če se vidi kaj goret, se ne sme nič verjeti, da bi se moglo kaj dobiti. Kak burkež prižge nalašč svečico, da bi privabil ljudi na kopanje in se jim prav debelo smejal.

Vladimir Lamut: Ilustracija za knjigo „Rože in trnje“

Predlog: spomladi pa spet!

POROČILO O UDARNIŠKI AKCIJI II. SKUPINE DNE 25. OKTOBRA 1980

V II. skupini, ki se je zbrala pred staro vratarnico, nas je bilo 115 članov kolektiva od skupno 150 prijavljenih na spisku. Osip prisotnosti je bil večji kot pri prvi akciji.

Razporejeni smo bili v več skupin na raznih delih, ki jih bom naštel:

- a) urejanje okolice Novoteksa (od skladišča hlač do Krke),
 - b) ureditev parkirnega prostora,
 - c) požarna pot do Krke,
 - d) periodični obračun, kolekcije, planinski dom,
 - e) delo v proizvodnji (šivalnica, priprava, delavnice),
 - f) sortiranje surovih tkanin,
 - g) delo v prodajalni Bršljin.
- Vse skupine, razen posameznikov, ki pa so tudi že prej

odšli, so delo opravljale vestno, kar se da vedeti iz rezultatov: očiščeno je okoli tovarne, delno je urejena požarna pot do Krke, podaljšana — povečana je parkirni prostor, presortirane so surove tkanine. Veliko jih je delalo v proizvodnji in delavnicah. Normalno je tekel obračun ter dela na pripravi kolekcij.

Mislím, da se iz teh dveh akcij, ki pa, upam ne bodo zadnje, lahko ugotovimo, da se da skupno z dobro voljo veliko

narediti. S pogledom v sezname (prisotnih) pa dobimo tudi spričevalo zavesti in morale posameznikov.

Na koncu bi rad pohvalil in se zahvalil vsem, ki ste sodelovali v akciji ter pripomogli, da je uspela. Predlagam pa tudi, da bi mogoče spomladi, ko se bo vreme ogrelo, podobno akcijo ponovili.

BRANE BEC

Kaj smo letos naredili za rekreacijo in šport?

V letu 1980 smo izvedli več akcij na področju rekreacije in športa. Že v januarju smo organizirali smučarski tečaj, katerega se je udeležilo 50 članov DO. V zimskem času, od januarja do aprila, smo v telovadnici OŠ Bršljin imeli vsako sredo redno rekreacijo. Prav tako smo imeli na razpolago bazen na Otočcu.

V sklopu tekmovanja „športni dan Novoteksa“ so se od februarja pa do septembra odvijala razna tekmovanja: namizni tenis (25 udeležencev), kegljanje (48 udeležencev), odbojka (25 udel.), atletika, vlečenje vrvi, šah, streljanje (80 udel.).

Skozi vse leto so se odvijale delavske športne igre občine Novo mesto. DO Novoteks je sodelovala v vseh disciplinah (namizni tenis, kegljanje, smučanje, odbojka, mali nogomet,

atletika, balinanje, šah, streljanje), katerih se je udeležilo 70 tekmovalk in tekmovalcev.

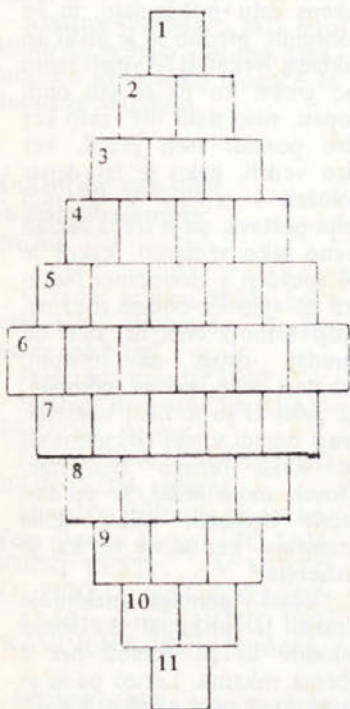
Organizirali smo tudi trim tekmovanja za posamezno uvrstitev — namizni tenis, kegljanje, šah.

Nekateri člani so se udeležili raznih pohodov. Omeniti moramo pohod treh članov na Kozaro (300 km). S tem so dokazali, da se tudi peš daleč pride.

Če pogledamo vse te aktivnosti lahko ugotovimo, da se je število udeležencev na rekreacijskih akcijah bistveno povečalo glede na leto 1979. Za konec bi še omenil, da smo članom DO Novoteks omogočili nakup smučarske opreme in s tem dali možnost večji aktivnosti na področju rekreativnega smučanja.

MIRA LEGAN

Vreteno

1. Merska enota
2. Osebni zaimek
3. Glavno mesto sosednje države
4. Ime našega najuspešnega športnika vseh časov
5. Manjši (latinsko)
6. Pasma ovac, ki nam daje najboljšo volno
7. Nemir
8. Naslov arabskih plemenskih poglavarjev
9. Ime
10. Tovarna televizorjev v Srbiji
11. Samoglasnik

Razpis ligaškega tekmovanja v namiznem tenisu

Komisija za rekreacijo in šport razpisuje tekmovanje v namiznem tenisu, ki bi potekalo po ligaškem sistemu, se pravi da bi tekmovanje trajalo od januarja do marca prvi del, in od oktobra do decembra drugi del. Predvidevamo, da bi imel vsak prijavljeni igralec po dve srečanja z vsakim. Točkovanje bi bilo naslednje: za zmago bi tekmovalca dobil dve točki, v obratnem primeru 0 točk. Če bi tekmovalca po končanem tekmovanju zbrala enako število točk, bi odločalo število dobljenih setov, medsebojnega srečanja itd.

Razpored tekmovanja bo narejen na osnovi števila prijavljenih tekmovalcev.

Obveščamo vse, ki so že sodelovali na tekmovanjih DO Novoteks, da potrdijo svojo udeležbo. Hkrati pozivamo vse, ki bi želeli sodelovati v tem tekmovanju, da se prijavijo pri Mihlu Leganu v splošnem sektorju, soba št. 78, do konca decembra.

Komisija za rekreacijo
in šport

PRISRČNA HVALA,
DRAGI MOJI
SODELAVCI!

Ob odhodu iz vaše sredine sem bila zelo presenečena spričo pozornosti, ki ste mi jo izkazali in me tako bogato obdarili.

Težko je bilo slovo od vas, ki smo se kljub težavam, ki so včasih nastopile, tako lepo razumeli in verjemite mi, da sem v mislih še vedno z vami.

Še enkrat vam vsem prisrčna hvala za vse!

ŠTEFKA SKUBIC
upokojenka

ZAHVALA

Ob smrti moje mame se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem predilnice in članom DIT za podarjena venca in izrečeno sožalje.

FRANC PAVLIN

NA OSNOVNIH ŠOLAH
IMAMO 388 UČITELJEV

Na osnovnih šolah v novomeški občini poučuje v šol. letu 1980/81 388 učiteljev. Od tega jih uči v razrednem pouku 181, enako število v predmetnem pouku, 26 pa v razrednem in predmetnem pouku. Še vedno je 9,2 odst. učiteljev brez ustrezne izobrazbe.

BOLJ ANGLEŽI KOT NEMCI...

Na osnovnih šolah v novomeški občini močno prevladuje angleški jezik. Uči se ga 2443 učencev od petega do osmega razreda, nemškega jezika pa se uči le 1237 učencev. Drugih tujih jezikov, če sem ne štejem srbohrvaščino, naši učenci v rednem učnem programu nima-jo.

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Iz haja vsako zadnje sredo mesecu v nakladi 2500 izvodov. Glasilo ureja izdajateljski svet v sestavi: Tinko Šintler (predsednik), Danilo Kovačič, Mladen Radojčin, Martina Vidic, Mojca Peroci, Jana Jovič, Bojan Pureber, Jože Klobučar in Mirko Albijanič. Glavni in odgovorni urednik: Danilo Kovačič. — Uredništvo: NOVOTEKS, Novo mesto, Foersterjeva 10. — Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.